

AKADEMSKI LIST

ISSN 3043-7504 [PISAK]
ISSN 3044-2044 [ONLINE]

Novine Sveučilišta u Zagrebu

Svibanj 2026. | Broj 26

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU DODIJELILO 400 STIPENDIJA ZA AK. GOD. 2025./2026.

ZNANOST

VIJESTI

Uručene godišnje nagrade mladim znanstvenicima i umjetnicima za 2025. godinu

Srce proslavilo 55. obljetnicu u sklopu konferencije Srce DEI 2026

Održan drugi Sveučilišni dan cjeloživotnoga obrazovanja

14

19

12

Sveučilište u Zagrebu promoviralo **371 doktora znanosti i doktora umjetnosti**

STR. **4**

**PRVI CJELOVEČERNJI KONCERT
PUHAČKOG ORKESTRA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU**

STR. **9**

**JELENA JURIŠIĆ
PROGLAŠENA
INŽENJERKOM
GODINE 2026.**

STR. **7**

Sveučilište u Zagrebu dodijelilo 400 stipendija za ak. god. 2025./2026. najizvrsnijim studentima

PIŠE: Sveučilište u Zagrebu
FOTO: Branko Nad

Stipendije su dodijeljene u ukupno pet kategorija najuspješnijim studentima prijediplomskih, integriranih prijediplomskih i diplomskih te diplomskih studija. Stipendije je ove akademske godine dobilo 400 studenata Sveučilišta u Zagrebu.

prof. dr. sc. Stjepan Lakušić

Na početku svečanosti stipendistima se obratio rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Stjepan Lakušić. Istaknuvši kako je u ovoj akademskoj godini Sveučilište u Zagrebu učinilo dodatni iskorak i unaprijedilo sustav stipendiranja, i to povećanjem iznosa stipendija s 1.800 eura na 2.325 eura po studentu, te uvođenjem nove kategorije stipendija za izvrsne studente s ostvarenim posebnim znanstvenim i stručnim postignućima, rektor je čestitao dobitnicima i rekao da je ulaganje u najizvrsnije studente ključno za budući napredak društva i države.

„Vjerujem da će se vaša strast za učenjem i istraživanjem pretočiti u rezultate koji će imati pozitivan utjecaj na zajednicu, našu zemlju i šire, te da ćete biti spremni za rješavanje kompleksnih izazova s kojima se suočava današnje društvo. U životu budite hrabri, znatiželjni i ustrajni. Iskoristite ovu priliku ne samo za vlastiti razvoj nego i za dobrobit društva u kojem živimo. Neka ova stipendija bude vjetar u leđa vašim ambicijama i inspirira vas da nastavite putem izvrsnosti.“

U ime zagrebačkoga gradonačelnika stipendistima se obratila pomoćnica pročelnika za fondove, mlade i tehničku kulturu u Gradskom uredu za obrazovanje, sport i mlade **Ria Bilić**. Rekavši kako stipendije predstavljaju strateško ulaganje u ljudski kapital, a ne samo financijsku potporu, istaknula je važnost suradnje između Grada, Sveučilišta i resornoga ministarstva kako bi se stvorili preduvjeti za osiguravanje potpore za različite potrebe.

„Današnji dan posvećen je vama i vašem uspjehu te potvrda da društvo vjeruje u vaš potencijal. Ulaganje u obrazovanje i mlade jedan je od temeljnih dugoročnih strateških ciljeva Grada Zagreba. Svi znamo da gradovi ne rastu samo infrastrukturom i projektima nego i idejama, znanjem i ljudima koji u njima ostaju. Nema važnijega kapitala od ljudskoga kapitala.“

Predsjednik Studentskoga zbora Sveučilišta u Zagrebu **Gordan Kragić** čestitao

Ria Bilić, pomoćnica pročelnika za fondove, mlade i tehničku kulturu u Gradskom uredu za obrazovanje, sport i mlade

Gordan Kragić, predsjednik Studentskoga zbora Sveučilišta u Zagrebu

Prorektor prof. dr. sc. Boris Brkjačić

prof. art. Davor Švaic

je dobitnicima stipendija, istaknuvši njihovu izvrsnost, rad, disciplinu i karakter. Također, izrazio je zadovoljstvo što je iznos stipendija ove godine povećan. Pozivajući nagrađene studente da svoju izvrsnost dijele nesebično i budu hrabri, rekao je kako društvu trebaju znanje, rad i stručnost, ali i ljudi s karakterom. „Društvu trebaju ljudi koji neće samo šutjeti i prilagođavati se, nego koji će znati postaviti pitanje kada vide da nešto nije dobro. Trebaju mu ljudi koji neće pristajati na prosječnost samo zato što je lakša. Ti ljudi moraju biti hrabri i reći da sustav može biti bolji te sudjelovati u njegovu mijenjanju.“

Na svečanosti su o provedbi ovogodišnjega natječaja za dodjelu stipendija govorili prorektor za studente, prijediplomske i diplomске studije **prof. dr. sc. Boris Brkljačić** i predsjednik sveučilišnoga Povjerenstva za dodjelu stipendija **prof. art. Davor Švaić**, dekan Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu.

U skladu s Natječajem za dodjelu stipendija, koji je bio otvoren od 17. prosinca 2025. do 16. siječnja 2026., opći kriteriji za dobivanje stipendija u svih pet kategorija bili su uspješnost u studiju, što obuhvaća prosjek ocjena svih položenih ispita i ukupno stečeni ECTS bodovi do 30. rujna 2025. Također, Povjerenstvo za dodjelu stipendija posebno je vrjednovalo dodatna postignuća kandidata kao što su osvojena Rektorova nagrada (pojedinačna ili Rektorova nagrada za rad do tri autora u suautorstvu), Dekanova nagrada ili druga jednakovrijedna nagrada.

Na temelju odluke Senata Sveučilišta u Zagrebu, u **kategoriji za izvrsnost** (kategorija A) dodijeljeno je **328 stipendija**. Dobitnici stipendija u ovoj kategoriji u trenutku prijave na natječaj morali su biti unutar 10 posto najuspješnijih studenata na studijskom programu koji studiraju, u skladu s kriterijima matične sastavnice.

U **kategoriji za izvrsne studente s ostvarenim posebnim znanstvenim i stručnim postignućima** (kategorija B) dodijeljeno je **14 stipendija**. Riječ je o novoj kategoriji stipendija koje Sveučilište u Zagrebu dodjeljuje prvi put, čime je učinjen važan iskorak u prepoznavanju i nagrađivanju studenata koji, uz izvrsnost u studiju, ostvaruju i značajne rezultate u znanstvenoistraživačkom i stručnom radu. Uvođenjem te kategorije stipendija Sveučilište želi dodatno potaknuti razvoj akademske izvrsnosti i izvannastavnoga angažmana.

U **kategoriji za izvrsne studente s ostvarenim posebnim postignućima u umjetničkom području** (kategorija C) dodijeljeno je ukupno **10 stipendija**. Dobitnici stipendija u ovoj kategoriji nagrađivani su studenti studija u umjetničkom području te dobitnici nagrada i priznanja na gradskoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

U **kategoriji za podzastupljene i ranjive skupine studenata** (kategorija D) ove su godine dodijeljene **44 stipendije**. Riječ je o stipendijama koje se dodjeljuju studentima iz obitelji nižega socioekonomskog statusa, studentima s invaliditetom, studentima s djecom te studentima u alternativnoj skrbi.

U **kategoriji za izvrsne studente sportaše** (kategorija E) dodijeljene su **4 stipendije**. Dobitnici stipendija u ovoj

kategoriji su studenti sa sportskim rezultatima u skladu s kriterijima Hrvatskoga olimpijskoga odbora, Hrvatskog paraolimpijskoga odbora i Hrvatskoga deflimpijskoga odbora.

Prorektor **prof. dr. sc. Boris Brkljačić** u svome se obraćanju stipendistima osvrnuo na aktualne izazove, posebice na razvoj umjetne inteligencije koja utječe na sustav znanosti i visokoga obrazovanja. Rekavši kako će umjetna inteligencija vjerojatno promijeniti obrazovanje i tržište rada, kao i način rada pojedinaca u budućnosti, prorektor je istaknuo kako je važno da studenti budu prilagodljivi, stalno uče i usavršavaju se, te da istovremeno budu spremni na potencijalne promjene u svojim karijerama. „Ipak, uz stručne kompetencije, nemojte zaboraviti razvijati i svoje socijalne vještine. Važno je da u životu ostvarite ravnotežu između profesionalnoga i privatnoga života.“

Prof. art. Davor Švaić stipendistima je poručio da se ne boje pogrešaka jer su one nužne za razvoj kreativnosti i novih ideja. Također, istaknuo je kako stipendija nije samo nagrada za dosadašnji uspjeh nego i poticaj da i u budućnosti budu hrabri i znatiželjni te da istražuju i otkrivaju. „Svijet ne čeka vaše prosjeke i ECTS bodove, nego vaše ideje, vašu sposobnost da uvodite red tamo gdje drugi vide isključivo nered, te vaš talent da unesete ljudskost i čovječnost tamo gdje ih nema. Ostanite autentični, ostanite kritični i nemojte se bojati zbunjivati ljude oko sebe svojim vizijama i idejama. Čestitam

Iskoristite ovu priliku ne samo za vlastiti razvoj nego i za dobrobit društva u kojem živimo. Neka ova stipendija bude vjetar u leđa vašim ambicijama i inspirira vas da nastavite putem izvrsnosti.

prof. dr. sc. Stjepan Lakušić

vam na ovom iznimnom uspjehu, nosite svoje stipendije ponosno i iznad svega – mijenjajte ovaj svijet nabolje.“

Studentica Medicinskoga fakulteta **Petra Bolt**, dobitnica stipendije u novoj kategoriji za izvrsne studente s ostvarenim posebnim znanstvenim i stručnim postignućima, u svome je obraćanju istaknula kako dobivanje stipendije Sveučilišta u Zagrebu ne predstavlja samo ponos za nagrađene studente nego i značajan poticaj za njihova daljnja istraživanja i nove pothvate. Zahvalivši svima koji su stipendistima dali potporu u njihovim znanstvenim nastojanjima – mentorima i profesorima, upravama Sveučilišta, fakulteta i akademija, svim njihovim zaposlenicima te kolegama i suradnicima, istaknula je kako je dobivanje stipendije potvrda njihova rada, truda i zalaganja. „Rad na našim projektima zahtijeva mnoga odricanja, sate i dane provedene u laboratorijima i na terenskim istraživa-

njima, a nerijetko i noći provedene za računalima u potrazi za različitim odgovorima. Zahvaljujem svima što su ti napori primijećeni, cijenjeni i nagrađeni.“

Zahvalu u ime svih dobitnika stipendija Sveučilišta u Zagrebu na svečanosti je izrekla studentica Ekonomskoga fakulteta **Marta Skorić**. Rekavši kako stipendije za studente dobitnike ne predstavljaju samo financijsku potporu, nego svjedoče da su trud i rad prepoznati, istaknula je kako će ih one dodatno motivirati. „Za mnoge od nas dobivanje stipendije Sveučilišta u Zagrebu donosi konkretnu financijsku slobodu. Slobodu da se više posvetimo učenju, istraživanju i osobnom razvoju te da, u konačnici, smanjimo financijski teret našim roditeljima. Posebno cijenimo što je Sveučilište povećalo iznos stipendije, sukladno inflaciji i rastu troškova, čime je dodatno osnažilo njezin stvarni utjecaj na studentski standard.“

Također, sve je studente pozvala da i dalje budu znatiželjni, uporni i otvoreni za nova iskustva. „Iskoristite sve što studij može pružiti – ne samo kroz knjige nego i kroz ljude, ideje i prilike koje ih okružuju, jer uspjeh nije samo krajnji rezultat, već i proces kroz koji učimo, rastemo i postajemo ono što jesmo.“

U umjetničkom dijelu svečanosti sudjelovali su studenti dobitnici stipendija Sveučilišta u Zagrebu. Uz glazbene i dramske točke izvedene na svečanoj dodjeli stipendija, u predvorju svečane dvorane postavljena je izložba radova nagrađenih stipendista. ///

Sveučilište u Zagrebu promoviralo 371 doktora znanosti i doktora umjetnosti

„Znanost ne poznaje granice i vi sada ulazite na igralište u kojem surađujete i natječete se na svjetskoj razini kao najbolji predstavnici svoga Sveučilišta i svoje domovine. U vašim istraživanjima vidjeli ste ljepotu tamo gdje drugi vide običnost. Spojili ste nijanse koje ostali ne primjećuju. Vaša kreativnost se rađala iz vaše unutarnje snage, vaše ustrajnosti i nepokolebljivosti. Ne zaboravite da rezultati znanstvenih istraživanja ne služe ničemu ako ne služe čovjeku i čovječanstvu“, poručio je rektor Stjepan Lakušić promoviranim doktorima znanosti

PIŠE: Ana Konta
SNIMIO: Branko Nad

Tisuće nasmiješenih lica novih doktora znanosti i doktora umjetnosti, njihovih roditelja, prijatelja, profesora i članova obitelji ispred i u predvorju zgrade Regionalnoga centra za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje jugoistočne Europe – SEECEL govorilo je više od riječi da se ondje nešto važno događa te subote 24. travnja. Naime, na dvjema svečanim promocijama doktora znanosti i doktora umjetnosti rektor prof. dr. sc. Stjepan Lakušić promovirao je 371 doktora znanosti i doktora umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu. Na prvoj svečanosti u 10 sati promovirana su 184 doktorska kandidata, a njih 187 na promociji u 14 sati. Nove doktore znanosti i doktore umjetnosti u ovoj svečanoj prigodi pljeskom su pozdravili akademska zajednica i brojni uzvanici.

Obje promocije započele su ulaskom doktorskih kandidata u dvoranu, nakon čega su rektor, prorektori te dekani i prodekani Sveučilišta u Zagrebu u svečanoj povorci, predvođenoj pedelom, stigli na pozornicu. Nakon intoniranja himne Republike Hrvatske *Lijepa naša domovino* uslijedio je govor rektora prof. dr. sc. Stjepana Lakušića.

OD ZNATIŽELJE DO DOKTORATA

Čestitajući novopromoviranima, njihovim mentorima i obiteljima, rektor Lakušić istaknuo je kako novi doktori znanosti i doktori umjetnosti predstavljaju intelektualnu okosnicu Republike Hrvatske, ključnu za poticanje gospodarskih inovacija i globalne konkurentnosti naše zemlje.

„U vašem budućem radu uvijek imajte na umu da su vaša postignuća temelj napretka zajednice u kojoj djelujete, našega gospodarstva i društva u cjelini. Bez doktora znanosti i doktora umjetnosti ni sama znanost i umjetnost nemaju budućnost. Znanost ne poznaje granice i vi stoga sada ulazite na igralište u kojem surađujete i natječete se na svjetskoj razini kao najbolji predstavnici svoga Sveučilišta i svoje domovine. U vašim istraživanjima vidjeli ste ljepotu tamo gdje drugi vide običnost. Spojili ste nijanse koje ostali ne primjećuju. Vaša kreativnost se rađala iz vaše unutarnje snage, vaše ustrajnosti i nepokolebljivosti. No, ne zaboravite da rezultati znanstvenih istraživanja ne služe ničemu ako ne služe čovjeku i čovječanstvu“, poručio je rektor Lakušić.

Promocija doktora znanosti i doktora umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

Rekavši kako na Sveučilištu u Zagrebu studira više od 50 posto svih studenata u Hrvatskoj, što ga čini stožernom nacionalnom visokoobrazovnom i znanstvenom institucijom, rektor je naglasio da Sveučilište u Zagrebu sa svojim znanstvenim i istraživačkim rezultatima značajno pridonosi gospodarstvu naše zemlje i napretku inovacija.

Ubrzani razvoj i napredak društva te povećanje konkurentnosti i gospodarski rast mogu se ostvariti jedino u kontinuiranoj suradnji između sveučilišta i gospodarstva, rekao je rektor.

„Ako želimo biti zemlja budućnosti, a ne zemlja prošlosti, to možemo ostvariti samo s kvalitetnim obrazovanjem i vrhunskim istraživanjima. Kroz daljnju i bližu povijest pokazalo se da su svaki problem u društvu, ali i sva tehnološka unaprjeđenja, riješila upravo sveučilišta i njihovi znanstvenici. Upravo stoga velika sveučilišta kao što je Sveučilište u Zagrebu imaju vodeću ulogu“, istaknuo je rektor Lakušić.

PREBACIVANJE KIČANKE NA AKADEMSKIM KAPAMA

Nakon što su kandidati, odjeveni u svečane toge, izgovorili tekst prisege, rektor ih je proglasio doktorima znanosti i doktorima umjetnosti. Potom je uslijedio jedan od najljepših trenutaka svečanosti. Bila je to slika za pamćenje kada su novopromovirani doktori znanosti prebacili kičanku na akademskim kapama na desnu stranu. Tim su činom i simbolično ušli u novo i više akademsko zvanje. Na svečanostima je potom uslijedilo uručivanje diploma i doktorskih medalja te upisivanje promoviranih u *Knjigu doktora*.

U ime promoviranih doktora znanosti i doktora umjetnosti na prvoj se svečano-

sti nazočnima obratila dr. sc. Petra Besedić s Fakulteta strojarstva i brodogradnje, a na drugoj dr. sc. Matea Brižić s Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta.

ZAHVALE SVEUČILIŠTU I OBITELJIMA

Zahvalivši svima koji su im davali potporu – mentoricama i mentorima, kolegama i suradnicima, obiteljima i bližnjima, dr. sc. Petra Besedić posebno je istaknula kako su promovirani doktori znanosti i doktori umjetnosti svoje doktorske diplome stekli u različitim područjima znanosti i umjetnosti.

„Svi mi imamo različite životne priče, različita iskustva i uvjerenja. Ipak, dijelimo jedan zajednički nazivnik koji je bio tih, ali snažan pokretač našega današnjega uspjeha, a to je znatiželja“, rekla je dr. sc. Petra Besedić.

Uputivši zahvalu Sveučilištu te svima koji ga svakodnevno grade svojim radom i predanošću, rekla je kako Sveučilište nije samo mjesto stjecanja znanja nego i prostor susreta različitih disciplina, ideja i ljudi u kojem se šire vidici i pomiču granice mogućega.

„Upravo smo ovdje naučili da se najveći iskoraci često rađaju iz dijaloga, suradnje i hrabrosti da postavimo novo pitanje. U njegovim predavaonicama, laboratorijima, kabinetima i atelijerima rasli smo ne samo kao istraživači i umjetnici nego i kao ljudi. Ponosni smo što danas stojimo ovdje kao dio te velike i prosperitetne akademske zajednice“, rekla je Petra ne skrivajući ponos i radost na svome licu.

Na drugoj svečanosti se tek promovirana dr. sc. Matea Brižić u svom govoru posebice osvrnula na izazove s kojima su se doktorandi susretali tijekom dokorskoga studija te istaknula nužnost da u

svojem budućem djelovanju budu odgovorni.

„Živimo u vremenu u kojem se znanje često relativizira, u kojem su glasni odgovori ponekad važniji od točnih i u kojem se kompleksnost svodi na jednostavne, ali često pogrešne i znanstveno neutemeljene zaključke. Kao oni koji su disciplinom i predanošću oblikovali svoje kompetencije, imamo dužnost primijeniti ih na način koji štiti i unaprjeđuje naše društvo i domovinu, svatko u svom području djelovanja“, poručila je Matea Brižić.

Rekavši kako je obveza doktora znanosti i doktora umjetnosti da ne pristaju na površnost te da brane vrijednost znanja ne

samo svojom titulom, nego djelovanjem, istaknula je kako znanstvenici moraju biti glas razuma.

„Doktorat nije kraj učenja nego početak nove razine odgovornosti koja nas obvezuje da stečeno znanje ne zadržimo za sebe, nego da ga koristimo pošteno i da njime pridonosimo široj zajednici. Danas preuzimamo i novu obvezu da budemo više od stručnjaka. Moramo biti ljudi kojima se može vjerovati kada je znanje najpotrebnije“, rekla je dr. sc. Matea Brižić.

Svečane promocije završile su akademskom himnom *Gaudeamus igitur* i zajedničkim fotografiranjem. ///

IZJAVE PROMOVIRANIH DOKTORA ZNANOSTI

PRIREĐILA: Ana Konta

FOTO: Ana Konta i iz privatnog albuma

DR. SC. MARIJA FERKO

NASLOV DOKTORSKOGA RADA:
Utvrđivanje utjecajnih čimbenika na sigurnost motociklista na ruralnim cestama

Marija je diplomirala 2017. godine na Sveučilištu u Zagrebu na Fakultetu prometnih znanosti, a doktorski studij završila je u prosincu 2025. u sklopu dvojnoga doktorata, uz sumentorstvo na Sveučilištu u Zagrebu i Sveučilištu u Hasseltu (Belgija). Bavi se prometnom sigurnošću, a dobitnica je Dekanove i Rektorove nagrade. Trenutačno je zaposlena kao viša asistentica na Zavodu za prometnu signalizaciju Fakulteta prometnih znanosti.

„Doktorski studij je bio nekako logičan slijed, s obzirom na to da sam već i kroz diplomski studij imala prilike sudjelovati na istraživačkim projektima i 'zagrepsti' u znanost. Prijavila sam se na natječaj za stipendiju na Fakultetu

prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, koju sam i dobila, te se upisala na poslijediplomski doktorski studij, tadašnjeg naziva *Tehnološki sustavi u prometu i transportu*. Par godina kasnije pružila mi se prilika prijaviti se i dobiti stipendiju posebnog istraživačkog fonda Sveučilišta Hasselt u Belgiji, u okviru bilateralne suradnje. Iako je to automatski značilo da ću u sljedeće četiri godine neko vrijeme provesti u drugoj zemlji, ali i dobiti dodatnog mentora, znatiže-

lja i aspiracija prema novim znanjima i iskustvima bile su mnogo jače od straha od nepoznatog“, otkriva za *Akademski list* dr. sc. Marija Ferko, koja je doktorski rad pisala na engleskom jeziku.

Za temu je odabrala istraživanje o sigurnosti motociklista na ruralnim cestama jer su je kao istraživačicu posebice privlačili ranjivi sudionici u prometu.

„U Hrvatskoj, ali i drugim dijelovima svijeta, teška stradanja vozača motocikala nisu rijetkost. Željela sam dati svoj obol i pokušati i sa znanstvene strane pridonijeti promjenama na bolje. Osim toga, kroz temu sam imala priliku kombinirati ne samo tehničke podatke, već i promatrati ljudski čimbenik, što također smatram vrlo zanimljivim“, dodaje mlada znanstvenica Marija Ferko.

Suradnja s mentorima, otkriva nam, također je katkada bila izazovna.

Bilo je uspona i padova, no moram reći kako su mi moji mentori zaista bili velika podrška, uvijek na raspolaganju za

diskusiju i konzultacije. Imati dva kvalitetna mentora koji su spremni uložiti trud i vrijeme u doktoranda i njegovo istraživanje vidim kao veliku prednost iz više perspektiva. Ovim putem željela bih još jednom zahvaliti svojim mentorima: docentu dr. sc. Dariju Babiću i profesoru dr. sc. Aliju Pridavaniju, kao i studijskom savjetniku profesoru dr. sc. Darku Babiću. U nekim trenutcima su oni više vjerovali u mene nego što sam ja sama.

Na pitanje koje karakteristike treba imati mladi znanstvenik da bi ostvario vrhunske rezultate, znanstvenica Ferko odgovara:

„Vjerojatno se malo razlikuje od područja do područja, no generalno smatram da za vrhunske rezultate osoba treba biti uporna, agilna, pomalo neutrašiva i bar djelomično skromna, spremna na odricanje, težiti natprosječnosti, imati prirodnu znatiželju i sposobnost promišljanja o svijetu oko sebe, voljeti izazove i imati puno strpljenja prema sebi i drugima.“

IZJAVE PROMOVIRANIH DOKTORA ZNANOSTI

DR. SC.
IVA KLARIĆ PUĐA

NASLOV DOKTORSKOGA RADA:
Uloga oralnog zdravlja na razinu dentalne anksioznosti i kvalitetu života u adolescentnoj i postadolescentnoj dobi

Iva je diplomirala 2012. godine, a 2014. se upisala na doktorski studij na Sveučilištu u Zagrebu na Stomatološkom fakultetu. Doktorirala je u studenom 2025. Tijekom studija uređivala je studentski časopis *Sonda*, a dobila je i Rektorovu nagradu. Od 2019. godine radi u Domu zdravlja – Centar.

„Nakon završetka studija i otprilike dvije godine radnog iskustva osjetila sam potrebu za daljnjim učenjem i profesionalnim razvojem. Nedostajao mi je akademski kontekst, stjecanje novih znanja i dublje razumijevanje područja kojim se bavim, pa sam zaključila da je doktorski studij prirodan i smislen korak u tom smjeru. Što se tiče odabira teme, odlučila sam se za rad

s adolescentima jer je riječ o razvojnem razdoblju s kojim najradije radim u svojoj praksi. Adolescenti su dovoljno zreli da mogu razumjeti složenije koncepte i aktivno sudjelovati u procesu, a istovremeno su u fazi života u kojoj su promjene i napredak itekako mogući. Upravo ta kombinacija izazova i potencijala bila je ključna u odabiru teme mog doktorskog istraživanja” ističe dr. sc. Iva Klarić Puđa.

Zbog nepredviđenih okolnosti i privatnih obveza, doktorski studij se, priznaje Iva, malo oduljio. Na to je utjecalo razdoblje koronakrize i zagrebački potresi, a i majčinstvo zbog kojega je morala kratko pauzirati, no doktorski je rad posvetila upravo svome malom sinu.

„U međuvremenu je moja tadašnja mentorica **prof. dr. sc. Martina Majstrovich** prihvatila radno mjesto na sveučilištu u Sjedinjenim Američkim Državama, a kako nismo uspjele dovršiti rad prije njezina odlaska, mentorstvo preuzima **prof. dr. sc. Kristina Goršeta**. Unatoč izazovima, istraživanje sam dijelom uspijevala integrirati u svoj profesionalni rad, što mi je omogućilo kontinuitet. Ipak, privatne okolnosti poput vjenčanja i trudnoće dovele su do privremenog mirovanja doktorskoga studija. Disertaciju sam naposljetku dovršila sredinom 2025. godine, a obranila krajem studenoga iste godine. Važno mi je naglasiti da sam imala privilegij raditi uz dvije mentorice – dvije iznimne stručnjakinje i inspirativne žene koje predstavljaju

uzor meni, ali i široj akademskoj zajednici. Na tome sam im iskreno zahvalna”, dodaje Iva.

Za mlade znanstvenike, reći će Iva, ključna je znatiželja i iskren interes za istraživački rad, jer upravo ona potiče postavljanje novih pitanja i traženje inovativnih rješenja. Uz to, važni su upornost i disciplina, budući da je znanstveni rad često dugotrajan i zahtijeva kontinuiran trud, unatoč preprekama i neuspjesima. Kritičko razmišljanje i otvorenost prema novim idejama također su neizostavni, kao i spremnost na učenje i prihvaćanje konstruktivne kritike. Jednako važna je, kaže Iva, i sposobnost suradnje jer znanost danas uvelike počiva na timskom radu i razmjeni znanja.

„Na kraju, integritet i odgovornost temelj su svakog kvalitetnog istraživanja jer osiguravaju vjerodostojnost i dugoročnu vrijednost znanstvenih rezultata”, zaključuje dr. sc. Iva Klarić Puđa.

DR. SC.
ZORAN KIRALJ

NASLOV DOKTORSKOGA RADA:
Bioakumulacija metala, biomarkerski odgovori i biomolekule koje vežu metale u probavnoj žlijezdi školjkaša *Unio crassus* kao pokazatelji onečišćenja slatkovodnih ekosustava

Zoran je prijediplomski studij biologije završio na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a diplomski studij eksperimentalne biologije na Sveučilištu u Zagrebu na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu. Ondje je 2021. upisao doktorski studij biologije, koji je završio u prosincu 2025. Na Institutu Ruder Bošković zaposlen je od 2021. godine na mjestu doktoranda u Laboratoriju za biološke učinke metala.

„Moj znanstveni interes obuhvaća interdisciplinarno polje akvatičke ekotoksikologije i okolišne kemije, s naglaskom

na izloženost bioindikatorskih organizama različitim vrstama onečišćenja”, kazuje dr. sc. Zoran Kiralj, koji je autor ili suautor 12 znanstvenih radova i aktivan sudionik domaćih i međunarodnih skupova.

Iako nije ozbiljno razmišljao o upisu na doktorski studij, na to ga je potaknula

supruga kojoj je danas jako zahvalan, kao i svojim mentorima koji su mu mnogo pomagali tijekom studija.

„Iskreno, tijekom završavanja diplomskog studija nisam ozbiljnije razmišljao o upisu doktorskoga. No, ponekad je u životu važno imati ljude koji u vama prepoznaju potencijal i potaknu vas da napravite korak dalje. U mom slučaju to je bila moja supruga, kojoj sam neizmjereno zahvalan na poticaju i velikoj podršci koju mi je pružala tijekom cijelog ovog životnog razdoblja.

S obzirom na to da je zaposlen na projektu u sklopu čijeg je istraživanja izrađen doktorski rad, to mu je uvelike olakšalo organizaciju vremena i omogućilo veći fokus na sam rad.

„Bez vodstva mentora sve bi bilo znatno teže. Njihova pomoć očitovale se kroz strpljivo usmjeravanje, dijeljenje znanja i veliko razumijevanje, ne samo za znanstvene i profesionalne izazove, nego i za privatne okolnosti koje prate ovako

zahtjevno razdoblje. Zahvaljujem na podršci i potpori **dr. sc. Dušici Ivanković** i **dr. sc. Saši Kazaziću** s Instituta Ruder Bošković”, ističe Zoran.

Na spomen doktorskoga studija prva riječ koja mu pada na um je izazov, jer je doktorski studij jedno posebno iskustvo koje mladog znanstvenika testira, ali istodobno i puno nauči.

„Za završetak su, po meni, najvažniji upornost, dobra organizacija, strpljenje i sposobnost da ostaneš motiviran čak i kad zapne. Za mladog znanstvenika su najvažniji znatiželja i kreativnost. Znatiželja te stalno tjera da pitaš *zašto* i *kako*, a kreativnost pomaže da dođeš do novih ideja i rješenja kada stvari ne idu po planu. Naravno, dobro dođe i upornost, jer u znanosti rijetko što uspije iz prve”, zaključuje Zoran, koji se u slobodno vrijeme bavi karateom, a kad god mu prilike to dopuštaju, nastoji provoditi vrijeme u aktivnom odmoru i rekreaciji na otvorenom.

DR. SC.
TIHANA KUŠTER

NASLOV DOKTORSKOGA RADA:
Mapiranje društvenog prizorišta ranomodernog Varaždina

Tihana se 2011. upisala na studij povijesti i povijesti umjetnosti na Sveučilištu u Zagrebu na Filozofskom fakultetu. Godine 2017. diplomirala je povijest (Rani novi vijek) i povijest umjetnosti, nakon čega je dobila Nagradu za izvrsnost u studiju. Na tom se fakultetu 2018. upisala na doktorski studij, a završila ga je u prosincu 2025. Osnovala je portal *Povcast.hr*, a na Hrvatskom institutu za povijest radi kao stručna savjetnica u Odjelu za povijesne izvore i digitalnu historiju. Majka je petero djece.

„Studij predmoderne povijesti bio je tada nov i specifičan. Cijela prva godina bila je posvećena kolegijima prije nego što si uopće osmišljavao temu, što mi se sviđje-

lo. Imala sam povjerenja u ljude koji su ga osmislili, dobila stipendiju Vijeća studija i upisala se kratko nakon diplome. Tema doktorskoga rada izrasla je iz dviju stvari koje su me oduvijek privlačile: gradski zapisnici, u kojima sam u naoko nepovezanim fragmentima neobjašnjivo

vidjela strukturu, i računalo kao istraživački alat. Iz tih dvaju interesa nastala je baza podataka od 37.000 entiteta i 11.000 veza, i s njom skup pitanja koja do tada nisu ni bila pitanja. Nisam ipak uživala u svakom dijelu tog procesa. Bilo je perioda u kojima nisam znala ima li smisla ono što radim, prošla sam sve faze, od entuzijazma do odustajanja. Isplatilo se”, priznaje dr. sc. Tihana Kušter kako je tijekom studija znalo biti i vrlo izazovno.

Na doktorski se studij upisala 2018., a doktorirala je u prosincu 2025.

„Tijekom diplomskog studija rodila sam dvoje djece, tijekom doktorskoga još troje. Vidjela sam smisao u velikoj obitelji, ali svakako nije bilo lagano. Paralelno sam razvijala posao koji nije imao nikakve veze s historiografijom. Na koncu, ako imate intrinzičnu motivaciju za ono što radite, što god to bilo, ništa vam neće biti teško, pa tako ni raditi noćima ako ne stignete tijekom dana”, otkriva Tihana kako u svemu treba pronaći smisao.

Suradnja s mentorima **prof. dr. sc. Zrinkom Blažević** i **prof. dr. sc. Hrvojem Stančićem** bila je vrlo poticajna i motivirajuća.

„Bez njih ne bih doktorirala. Mentori usmjeravaju, ali presudno je nešto drugo. Prepoznali su potencijal u mom radu u trenutcima kada ga ja sama nisam vidjela. Na kraju, sve mentorske obveze izvršili su apsolutno prijevremeno, u rekordnom roku. Neki ljudi jednostavno rade više nego što se od njih očekuje, na tome im zahvaljujem”, ističe Tihana.

Da bi mladi znanstvenik ostvario vrhunske rezultate, kaže Tihana, osim intrinzične motivacije, nužna je i velika dječja znatiželja, fascinacija predmetom kojim se bavi. K tomu, potrebna mu je i sposobnost razmišljanja izvan ustaljenih okvira koja mu omogućuje da vidi nešto drugačije od drugih, te kreativnost da od toga stvori nešto novo. ///

NADAHNUĆE DJEVOJKAMA ZA STEM KARIJERE

Jelena Jurišić proglašena je Inženjerkom godine!

U završnom dijelu natjecalo se deset kandidatkinja, a na ovogodišnje natjecanje pristigle su prijave iz cijele Hrvatske iz različitih sektora gospodarstva – od energetike, digitalnih tehnologija i telekomunikacija do automobilske industrije, prehrambenog sektora i razvoja naprednih tehnoloških rješenja

PIŠE: Ana Konta
SNIMIO: Leon Ginder

Jelena Jurišić, direktorica za tehnologiju (CTO) tvrtke Ericsson Nikola Tesla, proglašena je Inženjerkom godine 2026. na svečanosti u sklopu Njemačko-hrvatskoga gospodarskoga foruma u Zagrebu, koja se održala 13. svibnja u rektoratu Sveučilišta u Zagrebu.

Diplomiranu inženjerku elektrotehnike i računarstva proglasio je Inženjerkom godine 2026. rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Stjepan Lakušić. Četiri ocjenjivačka suda koja sudjeluju u izboru, među deset finalistica izabrala su uspješnu i nadahnutu inženjerku Jelenu Jurišić. U njoj su prepoznali „predsjednicu generacije“, a njezina profesionalna i osobna priča procijenjena je kao najbolji primjer mladima, posebice djevojkama, da se odvažuje, budu hrabre, otkriju svoje talente i pronađu karijerni put u STEM području i inženjerstvu.

ZNATIŽELJA I LJUBAV PREMA TEHNOLOGIJI

„Ovo priznanje je potvrda mog dosadašnjeg rada, ali i podsjetnik na putovanje koje je započelo još u djetinjstvu, kada sam kao mala djevojčica rastavljala igračke jer me više od same igre zanimalo kako stvari funkcioniraju. Ta znatiželja i ljubav prema tehnologiji prate me i danas. No, ovo priznanje nije samo moje. Ono pripada i svim finalisticama, inspirativnim, snažnim i uspješnim ženama koje sam imala priliku upoznati tijekom izbora za Inženjerku godine. Priča svake od nas je jedinstvena, a zajedničko nam je što smo uspjeh izgradile zahvaljujući hrabrosti, upornosti i brojnim odricanjima. Karijera u STEM-u nije pitanje spola, dobi ili očekivanja okoline, već

Rektor Lakušić uručio je nagradu pobjednici izbora Jelenu Jurišić

znatiželje, predanosti i odvažnosti da slijedimo svoje snove i stvaramo bolju budućnost. A svakoj djevojčici koja se pita treba li odabrati inženjerstvo kao svoj poziv, poručujem – da, svakako. Jer tvoja znatiželja vrijedi i tvoj glas je važan”, rekla je Jelena Jurišić, Inženjerka godine 2026.

Svoj uspjeh u karijeri Jelena je gradila strpljivo i odvažno, a u izboru tehničkog zanimanja velika su joj potpora bili otac inženjer i majka liječnica. U svakodnevnim zadacima i izazovima važna joj je i potpora tima s kojim radi, njezini kolege i suradnici, kojima je također zahvalna.

„Poručila bih svim mladim djevojkama, ako su znatiželjne, ako vole kreirati nova rješenja i donositi nove ideje, neka se usude izabrati STEM kao svoje zanimanje. STEM je jedno predivno i vrlo inspirativno područje gdje mogu učiniti zaista jako puno”, rekla je za Akademski list Jelena Jurišić.

VRATA ZNANOSTI I INOVACIJA OTVORENA SU ZA SVE

Poželjevši dobrodošlicu svim sudionicima Njemačko-hrvatskoga gospodarskoga foruma *Budućnost Hrvatske: Snaga partnerstva* i uzvanicima na svečanosti proglašenja Inženjerke godine, rektor prof. dr. sc. Stjepan Lakušić izrazio je zadovoljstvo što se upravo ovo događanje održava na Sveučilištu u Zagrebu jer je to dobar pokazatelj da se znanjem te suradnjom i povjerenjem između akademske zajednice i gospodarstva može ostvariti napredak.

„Danas ne slavimo samo izvrsnost u inženjerstvu. Slavimo znanje, upornost, kreativnost i hrabrost žena koje svojim radom mijenjaju industriju, tehnologiju, znanost i društvo u cjelini. Inženjerstvo nije samo profesija – ono je način razmišljanja, sposobnost da u izazovima vidimo priliku i da ideje pretvaramo u rješenja koja unapređuju svakodnevni život svih nas. Na

vašem profesionalnom putu bile ste nepokolebljive, niste se povukle iz projekata i stvari u koje ste vjerovali. Vaša kreativnost se radala iz vaše unutrašnje snage i vaše ustrajnosti. U istraživanjima, vidjele ste ljepotu tamo gdje drugi vide običnost, vidjele ste priliku tamo gdje drugi vide prepreku. Spojile ste nijanse koje ostali ne primijete. Tijekom vašeg rada i svladavanja svakodnevnih izazova, smisao ste pronalazile u detaljima koji imaju posebnu vrijednost. Sa snažnom intuicijom, povezale ste emocije i misli na način koji donosi jasnu sliku te ste otkrivale stvari koje drugi ne bi prepoznali”, istaknuo je rektor Lakušić.

Dodao je i kako se ovim događajem šalje snažna poruka mladim naraštajima da su vrata znanosti, tehnologije i inovacija otvorena svima koji imaju talent, znatiželju i želju stvarati. Svaka djevojka koja razmišlja da postane inženjerka, istaknuo je rektor, danas ovdje može pronaći nadahnuće, uzor i potvrdu da to zaista i može. Zahvalio je i svim kandidatkinjama koje svojim znanjem, rezultatima i profesionalnim integritetom predstavljaju najbolje od hrvatskoga inženjerstva, te organizatorima, partnerima i svima koji kontinuirano podupiru ravnopravnost, obrazovanje i razvoj STEM područja.

Rektor prof. dr. sc. Stjepan Lakušić

Gospodarski forum „Budućnost Hrvatske – snaga partnerstva”

Sve finalistice izbora su primile priznanja

VIJESTI SA SVEUČILIŠTA

DESET KANDIDATKINJA, DESET
USPJEŠNIH PRIČA

Na ovogodišnji izbor pristigle su prijave iz cijele Hrvatske iz različitih sektora gospodarstva – od energetike, digitalnih tehnologija i telekomunikacija do automobilske industrije, prehrambenog sektora i razvoja naprednih tehnoloških rješenja.

U fokusu ovog izbora nisu samo profesionalna postignuća nego i potencijal za uzor te doprinos tehnologiji, inovacijama i društvu. Misao vodilja izbora nije natjecanje nego poticaj mladim naraštajima da biraju inženjerska zanimanja kako bi pridonijeli razvoju hrvatskoga društva i gospodarstva.

Uz Jelenu Jurišić, ovogodišnje finalistice izbora za Inženjerku godine bile su:

- **Maja Bračić**, AI/ML inženjerka, Hrvatski Telekom
- **Ivana Čuljak Arnautović**, ovlaštena inženjerka geodezije, SupraNet
- **Petra Golubić**, voditeljica odjela u proizvodnji u tvrtki Podravka
- **Tajana Hrbud**, voditeljica validacije i verifikacije vozila, Verne
- **Vlatka Kos Grabar Robina**, starija istraživačica u Odjelu za energetsko i klimatsko planiranje Energetskoga instituta Hrvoje Požar
- **Ana Krmpotić**, softverska inženjerka, dSpace
- **Leila Luttenberger Marić**, voditeljica odjela istraživanja, KONČAR Digital
- **Sanja Svilčković**, voditeljica odjela za poslovnu izvrsnost, Dalekovid
- **Marija Todorić**, podatkovna znanstvenica, Mireo

Voditeljica Maja Trstenjak, viša asistentica na FSB-u, dr. sc. Petra Besedić i izv. prof. dr. sc. Martina Kutja

Sa svečanosti proglašenja izbora za Inženjerku godine

Finalistice natjecanja za Inženjerku godine

Medeja Lončar, predsjednica Uprave Siemens Hrvatska i direktorica Siemens Slovenija te inicijatorica izbora

VIŠE OD 250 PRIJAVA U PROTEKLE
ČETIRI GODINE

Izbor za inženjerku godine veoma je popularan među ženama koje razvijaju svoje karijere u STEM području. Njihove su priče vrlo poticajne za sve koji se žele odvažiti na karijerni put i svojim inovacijama i rješenjima doprinijeti razvitku društva i gospodarstva.

„Svjesni smo koliko je danas važno učiniti društvo i gospodarstvo inovativnijim i otpornijim. Ključni čimbenik u postizanju toga su ljudi. Više od 250 prijava inženjerki u protekle četiri godine iz svih grana gospodarstva pokazuje koliko je ženska snaga u tvrtkama diljem Hrvatske, općenito u ovom društvu, ali i koliki potencijal. Ovom inicijativom želimo dodatno osnažiti, potaknuti interes mladih za inženjerstvo i istaknuti uzore čije znanje, stručnost i predanost doprinose razvoju gospodarstva“, rekao je **Timo Pleyer**, direktor Njemačko-hrvatske industrijske i trgovinske komore (AHK).

S njim se složila i **Medeja Lončar**, predsjednica Uprave Siemens Hrvatska i direktorica Siemens Slovenija te inicijatorica izbora:

„Odluke koje donosimo danas uvelike će odrediti buduću svijet, unatoč tomu što nitko sa sigurnošću ne zna kako će on zapravo izgledati. Kako bismo bili spremni nositi se s različitim scenarijima, nije samo nužno ulagati u tehnologiju, nego i u ljude koji će ju oblikovati, koristiti i primjenjivati, koji će nositi promjenu. Projekt *Inženjerka godine* pokazuje da STEM pripada svima i ohrabruje djevojčice da slijede svoju inženjersku iskrnu i znatiželju te pronadu svoje mjesto u visokotehnološkoj budućnosti. Ovogodišnja pobjednica utjelovljuje vrijednosti koje želimo poticati kroz ovaj projekt – izvrsnost, hrabrost i spremnost na stvaranje pozitivnih promjena. Zajedno s ostalim finalisticama, ona je inspiracija djevojčicama, i svojim će iskrama rasplamsati novu strast prema inženjerstvu.“

Inicijativu *Inženjerka godine* organizira već četvrtu godinu **Njemačko-hrvatska industrijska i trgovinska komora**, uz inicijatora **Siemens Hrvatska** i suorganizatora **Mediade**, te uz potporu vodećih tvrtki u Hrvatskoj: **Henkel**, **KONČAR**, **Hrvatski telekom**, **Scheer Adriatic**, **AD Plastik**, **Ericsson Nikola Tesla**, **NEXE**, **INA**, **Hansen Beck** i **Coca-Cola HBC Hrvatska**, i uz stratešku potporu **Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu**. ///

Glazbeni intermezzo

REKTORSKI
ZBOR
REPUBLIKE
HRVATSKE

Rektorski zbor Republike Hrvatske objavljuje da su sveučilišta u Republici Hrvatskoj objavila, u skladu sa člankom 69. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti

**NATJEČAJE ZA UPIS
STUDENATA U PRVU
GODINU SVEUČILIŠNIH
PRIJEDIPLOMSKIH
STUDIJA, SVEUČILIŠNIH
INTEGRIRANIH
PRIJEDIPLOMSKIH I
DIPLOMSKIH STUDIJA
TE STRUČNIH
PRIJEDIPLOMSKIH STUDIJA
U AKADEMSKOJ GODINI
2026./2027.**

objavila na mrežnim stranicama:

Rektorskoga zbora Republike Hrvatske:
www.rektorski-zbor.hr

Sveučilišta u Zagrebu:
www.unizg.hr

Sveučilišta u Rijeci:
www.uniri.hr

Sveučilišta u Splitu:
www.unist.hr

Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku:
www.unios.hr

Sveučilišta u Zadru:
www.unizd.hr

Sveučilišta u Dubrovniku:
www.unidu.hr

Sveučilišta Jurja Dobrića u Puli:
www.unipu.hr

Sveučilišta Sjever:
www.unin.hr

Sveučilišta u Slavonskom Brodu:
www.unisb.hr

Sveučilišta obrane i sigurnosti „Dr. Franjo Tuđman“:
www.sois-ft.hr

Hrvatskog katoličkog sveučilišta:
www.unicath.hr

Libertas međunarodnog sveučilišta:
www.libertas.hr

Sveučilišta VERN:
www.vern.hr

Sveučilišta Algebra Bernays:
www.algebra.hr

Glazbom od klasike do ABBA-e: Puhački orkestar oduševio publiku

Prvi cjelovečernji koncert Puhačkog orkestra Sveučilišta u Zagrebu održan je 23. travnja 2026. u Svečanoj dvorani Sveučilišta u Zagrebu

PIŠE: **Ida Szekeres**, mag. mus. univ. spec. rel. publ.
SNIMIO: **Branko Nad**

Koncert pod nazivom *Od Holsta do Piazzolle* oduševio je publiku i poveo je na glazbeno putovanje kroz atraktivan program – od klasičnih djela za puhački orkestar do popularnih hitova grupe ABBA. Nastup orkestra pod umjetničkim vodstvom Marija Komazina pokazao je zamjetnu umjetničku kvalitetu ansambla, ali i snažnu povezanost članova orkestra koji zajedničkim muziciranjem stvaraju posebnu koncertnu atmosferu.

Puhački orkestar Sveučilišta u Zagrebu osnovan je u akademskoj godini 2023./2024., uz Komorni orkestar kao jedan od ansambala Sveučilišta. Okuplja četrdesetak studenata i alumna različitih sastavnica, među kojima su Farmaceutsko-biokemijski fakultet, Medicinski fakultet, Prirodoslovno-matematički fakultet, Filozofski fakultet, Učiteljski fakultet, Akademija likovnih umjetnosti, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Arhitektonski fakultet i Muzička akademija. U sastavu djeluju i studenti na dolaznoj mobilnosti u sklopu programa Erasmus+. Svoj prvi nastup orkestar je ostvario na *Uni Choral Festu* u lipnju 2025. uspješnom izvedbom djela D. Šostakoviča i A. Dvořaka pod dirigentskom palicom tadašnjeg voditelja doc. art. Matije Fortune, dirigenta i profesora na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu.

Publika je tijekom večeri imala priliku uživati u pažljivo osmišljenom programu koji je povezao različite glazbene stilove u skladnu i komunikativnu cjelinu. Večer je otvorena skladbom *Uvertira Alvarar*, op. 45, Jamesa Barnesaa, nakon koje je izvedena *Prva suita u Es-duru* Gustava Holsta. Središnji dio programa bio je posvećen

Puhački orkestar UNIZG

djelima *Oblivion* i *Libertango* Astora Piazzolle, a španjolski glazbeni izričaj predstavljen je skladbom *Tercio de Quites* Rafaela Talensa. Završnica koncerta pripala je aranžmanu *ABBA Gold* Rona Sebregetsa, koji je publici donio prepoznatljive melodije legendarne švedske grupe. Koncert je obilježila energična i emotivna izvedba, a izvođači su svojom predanošću i entuzijazmom prenijeli ljubav prema glazbi na publiku.

Prorektorica za umjetnost, kulturu i međusveučilišnu suradnju prof. art. Jasenka Ostojić pohvalila je izvedbu i rad ansambla: „Koncert Puhačkog orkestra Sveučilišta u Zagrebu ostavio je izniman dojam i pokazao visoku umjetničku razinu za tako mladi ansambl. Posebno je plijenila činjenica da se tijekom cijelog nastupa jasno moglo vidjeti koliko naši studenti, članovi orkestra, uživaju u muziciranju, što je dodatno snažno utjecalo na doživljaj publike. Odabir programa, ostvaren u uspješnoj suradnji s voditeljem orkestra, pokazao se

promišljenim i raznovrsnim, povezujući različite glazbene izričaje u zaokruženu i komunikativnu cjelinu. Uz već ostvareno predstavljanje orkestra u posljednjem izdanju umjetničkog kalendara Sveučilišta u Zagrebu *UniART*, nastaviti ćemo aktivno raditi na njegovoj daljnjoj promociji, jer ovaj ansambl nedvojbeno zaslužuje još više prilika za nastupe, a time i vidljivost.”

Umjetnički voditelj Puhačkog orkestra Mario Komazin koncert je opisao kao snažno i emotivno iskustvo: „Koncert Puhačkog orkestra ostavio je na mene snažan i duboko emotivan dojam. Sve je proteklo iznimno glatko i prirodno, što je rezultat predanog rada na probama i zajedničke energije koju su glazbenici unosili u svaki trenutak našeg rada. Želim zahvaliti svim članovima orkestra na njihovoj odgovornosti, dolascima na probe i entuzijazmu koji su nesebično dijelili. Mislim da je ta energija bila temelj uspjeha ovoga koncerta. Program je publika vrlo lijepo prihvatila, što se moglo osjetiti u njihovim

reakcijama i toplini kojom su nas nagradili. To je uvijek poseban trenutak koji potvrđuje smisao uložene truda i ljubavi prema glazbi. Na kraju koncerta posebno me dirnula zahvala prorektorice prof. art. Jasenke Ostojić na suradnji. Taj trenutak mi je mnogo značio i dodatno me ispunio ponosom. Također me duboko ganula iskrena zahvalnost članova orkestra. Osjećam veliko ispunjenje jer vidim da uloženi trud ima vrijednost, osobito za ove mlade ljude kojima je glazba ostala važan dio života i nakon završetka srednje škole. Upravo u tome vidim najveći smisao svega što radimo.”

Nakon koncerta članovi Puhačkog orkestra posebno su zahvalili umjetničkom voditelju Mariju Komazinu na njegovu vodstvu, trudu i predanom radu. Istaknuli su kako ih svojim primjerom ne podučava samo glazbi i muziciranju nego i zajedništvu, odgovornosti te važnosti djelovanja unutar orkestra.

Koncert je pokazao kako je Puhački orkestar Sveučilišta u Zagrebu važan dio kulturnog i umjetničkog života Sveučilišta, okupljajući mlade glazbenike koje i nakon završetka srednjoškolskoga glazbenog obrazovanja povezuje ljubav prema glazbi i zajedničkom stvaranju. ///

OŽILJCI KOMUNIZMA KROZ OBJEKTIV GENERACIJE Z

Studentice novinarstva mobitelom snimile TV prilog i osvojile međunarodnu nagradu

„Zanimljivo je da su Rumunji od posljedica brutalnog režima napravili turističku atrakciju pa sad imaju Muzej komunizma, gdje se može vidjeti kako su živjeli, kako su se odijevali, kakav su namještaj imali. Čak imaju i automobile iz tog vremena kojima sad privlače turiste i rade ture po gradu”, otkrivaju autorice TV priloga Lucija i Petra

PIŠE: Ana Konta
FOTO: Iz privatnog albuma

Petra Kolovrat i Lucija Blagonić, studentice novinarstva sa Sveučilišta u Zagrebu s Fakulteta političkih znanosti, postigle su sjajan uspjeh osvojivši drugo mjesto na Međunarodnom natjecanju mobilnog novinarstva u Bukureštu, koje se održavalo od 26. do 29. travnja u organizaciji tamošnjega Fakulteta novinarstva, a čiji je partner bio Deutsche Welle. U konkurenciji studenata iz šest europskih zemalja, pažnju ocjenjivačkog suda privukle su televizijskim prilogom *Ožiljci Bukurešta*, zanimljivom i intrigantnom pričom o tragovima brutalnoga komunizma koji su i danas vidljivi na ulicama rumunjske prijestolnice. Prilog su kreativno osmislile, mobitelom snimile i montirale u samo dan i pol. Razgovarale su s građanima, kustosicom muzeja, arhitektom i prosvjednicima na koje su slučajno naišle, pokušavajući prikazati kako prošlost i dalje oblikuje svakodnevnicu tamošnjih stanovnika.

„Tema završnog zadatka nije bila unaprijed određena. Tek po dolasku u Bukurešt timovi su dobili četiri glavne kategorije unutar kojih su morali osmisliti vlastitu priču. S obzirom na to da su Bukurešt, ali i cijela Rumunjska, poznati po brutalnom komunističkom režimu, razgovarajući s našom profesoricom i mentoricom prof. dr. sc. Tenom Perišin, odlučile smo prikazati kakve je posljedice komunizam ostavio u njihovom glavnom gradu te je li dandanas ondje prisutan. Prilog je trebao trajati minimalno pet minuta i biti snimljen na engleskom jeziku. Odlučile smo ne širiti previše temu i fokusirati se na ono najvažnije, pa je naša priča trajala nešto više od pet minuta. Ono što nam je bilo zanimljivo je da su oni od brutalnog režima napravili turističku atrakciju, pa sad imaju Muzej komunizma, gdje se može vidjeti kako su živjeli, kako su se odijevali, kakav su namještaj imali. Čak imaju i automobile iz tog vremena kojima sad privlače turiste i rade ture po gradu”, otkriva nam Petra Kolovrat, studentica prve godine diplomskoga studija novinarstva.

Mojo Arena, projekcija televizijskog priloga *Ožiljci Bukurešta*

TRAGOVİ METAKA NA ZGRADAMA

Dok su drugi posjetitelji u Bukureštu fotografirali monumentalne zgrade i zelene parkove, obilazili staru jezgru grada i umjetničke galerije, Lucija i Petra neumorno su istraživale rumunjsku prijestolnicu tražeći priče, sugovornike i tragove jedne turobne prošlosti. Snimajući prilog, doznale su mnogo o razdoblju komunizma, njegovim simbolima i okrutnom režimu Nicolaea Ceaușesca.

„O komunizmu smo dotad čule i učile u školi na satima povijesti pa smo se tijekom pripreme priloga morale dodatno informirati, prisjetiti pojedinih činjenica i razgovarati sa starijima kako bismo bolje razumjele kontekst vremena o kojem snimamo. Bilo nam je važno postaviti kvalitetna i promišljena pitanja sugovornicima, a da pritom nemaju dojam kako o tome ne znamo puno. Zanimljivo je da je gotovo svaki naš sugovornik spontano spomenuo Nicolaea Ceaușesca, koji je i danas svojevrsni simbol ru-

munjskog komunizma. Upravo zato naš prilog nosi naziv *Ožiljci Bukurešta*, jer su posljedice njegova režima i dalje vidljive na ulicama grada. Posebno su nas fascinirali tragovi metaka na pojedinim zgradama, ali i nedovršeni potporni elementi na građevinama čiju je izgradnju zaustavio sam Ceaușescu. Takvi detalji i danas svjedoče o prošlosti, a stanovnici Bukurešta vrlo dobro znaju koje su zgrade zbog toga posebno ranjive, osobito u slučaju potresa”, ističe Lucija Blagonić, studentica četvrte godine novinarstva na Fakultetu političkih znanosti.

OD MUZEJA KOMUNIZMA DO PROSVJEDA NA ULICAMA

Natjecanje mobilnog novinarstva okupilo je studente iz Hrvatske, Rumunjske, Ukrajine, Bosne i Hercegovine, Portugala i Moldavije, a sve je počelo još prošle jeseni online krugom natjecanja. Petra i Lucija tada su napravile priču o vrlo aktualnoj temi o sigurnosti u prometu i osvojile prvo mjesto TV prilogom *Opasnosti električnih romobila u prometu*, što ih je odvelo u veliku završnicu u Bukurešt.

Njihov prilog o sjenama prošlosti snimljen je na engleskom jeziku, trajao je malo više od pet minuta, a fokusirao se na ono najvažnije: na ljude i prostor koji i danas nose posljedice strašnog režima. Jedna od ključnih lokacija bio je Muzej komunizma u Bukureštu, mjesto koje je Petri i Luciji otvorilo vrata cijele priče.

„Muzej komunizma je zapravo bio početna točka naše teme. Saznajući za njega, pomislile smo kako bi priča o brutalnom komunizmu koji je vladao u Bukureštu mogla biti dobra za prilog. Tada smo počele dalje razvijati priču i usput dogovarale sugovornike. Puno nam je pomogao naš mentor Mihai Ghite, uspješni rumunjski televizijski novinar i producent na Kanalu D. On nas je odmah uputio na inženjera arhitekture s kojim smo se našle sat vremena nakon što smo ga kontaktirale. Dao nam je jako puno korisnih informacija o tom

Gheorghe Angel, Petra Kolovrat, Lucija Blagonić, Anamaria Neagu

vremenu, ali i besplatnu turu gradom", otkriva Lucija.

No priča nije ostala samo unutar zidova muzeja. Sasvim slučajno, tijekom snimanja naišle su i na prosvjed građana protiv aktualnih mjera rumunjske vlade.

„Imale smo puku sreću što se prosvjed održavao baš na dan kad smo snimale. Uočile smo kako je to dobra poveznica prošlosti i sadašnjosti. Iako je formalno komunizam iza njih, još uvijek su vidljivi tragovi prošlog vremena i kod mnogih je jasna želja za promjenom. Bilo je iznimno teško pronaći nekoga na prosvjedu tko bi pristao dati izjavu, svi su me gledali dosta čudno i nezainteresirano, a neki su kad bih spomenula komunizam, reagirali dosta burno", prisjeća se Lucija traženja sugovornika za prilog.

TELEVIZIJSKI PRILOG SNIMLJEN MOBITELOM

U skladu s pravilima mobilnoga novinarstva, cijeli prilog sniman je i montiran isključivo na mobitelu. Međunarodna kratica mobilnoga novinarstva je MoJo, a označava pojam *mobile journalism*.

„Sve smo snimale i montirale na mobitelu, s obzirom na to da je riječ o natjecanju u mobilnom novinarstvu. Lucija je uzimala izjave, a ja sam snimala. Na ovakvim natjecanjima nema nužno podjele što tko radi, međusobno si pomažemo i dopunjujemo se. U našem slučaju bilo je najzahtjevnije strukturirati priču jer smo imale jako puno materijala, ali kad smo to odradile, ostalo je išlo puno lakše. Odlučile smo si dodatno zakomplikirati, kako Lucija i ja to i inače znamo, i radile smo prilog bez naracije, odnosno televizijskog *offa*, što je zahtjevnije jer se moraju spajati izjave sugovornika koje cijelo vrijeme moraju imati smisla i nadopunjavati priču", objašnjava Petra, napominjući kako na Televiziji Student imaju sjajnu opremu kojom su se koristile pri snimanju ovoga priloga.

„ZNALE SMO DA SMO ONDJE S RAZLOGOM"

Kad je žiri objavio rezultate i proglasio tri najbolje ekipe, njihovoj sreći nije bilo kraja. Prvo mjesto osvojio je rumunjski tim, a studentice ističu kako im je cijelo iskustvo pokazalo kako izgleda stvarni rad u televizijskim redakcijama.

„Predivan je osjećaj kad vaš trud prepoznaju ugledni novinari. Znale smo

da smo ondje s razlogom i htjele smo ostvariti što bolji rezultat", kaže Petra.

Osim po nagradi na međunarodnom natjecanju, Luciji će Bukurešt ostati u lijepom sjećanju na arhitekturu i brojne parkove.

„Svidjele su mi se velike, dugačke ulice, visoke zgrade. Odmah na ulazu u Bukurešt znate da ste u nekom velikom gradu. Iznenadilo me je koliko ima zelenih površina i što je grad čist, nigdje nećete naći bačene papiriće, omote hrane i slično. Također, više ljudi nam je reklo kako je grad izuzetno siguran, nema puno pljački, nasilja, čak i usred noći možete se mirno šetati ulicom. Jezik je iznimno zanimljiv, zvuči kao spoj talijanskog i španjolskog s dodatkom ruskog naglaska", kaže Lucija.

BUDUĆNOST VIDE NA TELEVIZIJI

Petra Kolovrat trenutačno je na prvoj godini diplomskoga studija novinarstva i već godinu dana radi kao demonstratorica na Televiziji Student.

„Već godinu dana radim na našoj studentskoj televiziji – Televiziji Student – kao demonstratorica na smjeru Televizija. Smatram da na TV Studentu dobivamo odličan temelj za ono što nas čeka kad jednog dana dođemo u velike televizijske redakcije. Želja mi je raditi na televiziji kao sportska novinarka. Nadam se da ću jednog dana ostvariti svoj san i raditi u struci kao sportska reporterka jer od malena pratim sport i to je ono u čemu se najviše pronalazim", iskrena je Petra.

Lucija je također na diplomskom studiju, a televiziju opisuje kao spoj adrenalina, kreativnosti i nepredvidljivosti.

„Na TV Studentu sam demonstratorica nižim godinama, na smjeru Televizija. Objavljujem priloge na našim stranicama, također snimam priloge kada su u pitanju važni događaji na našem Fakultetu ili na Sveučilištu. U području novinarstva, najviše me zanima televizija. Snimanje tv priloga i emisija zapravo je posao pun adrenalina, a upoznavanja novih tema i ljudi je iznimno zanimljivo i zabavno, naravno i stresno", otkriva Lucija svoje planove za budućnost.

Ako je suditi po uspjehu iz Bukurešta, obje su na izvrsnom putu da ostvare svoje snove. Želimo im puno sreće i lijepih trenutaka na tom putu. ///

Treći tjedan svjesnosti o rascjepima usne i nepca

PIŠE I SNIMIO: dr. sc. Marko Tarle, Sveučilište u Zagrebu Stomatološki fakultet

Na zagrebačkom Cvjetnom trgu 9. svibnja 2026. održano je središnje događanje Trećeg tjedna svjesnosti o rascjepima usne i nepca pod sloganom *#ljepotajesusvakomosmijehu*, nacionalne javnozdravstvene inicijative usmjerene podizanju svijesti o jednoj od najčešćih prirodnih malformacija glave i vrata te pružanju potpore djeci rođenoj s rascjepima usne i/ili nepca i njihovim obiteljima.

Manifestaciju je organizirala Hrvatska udruga roditelja djece s rascjepima usne i nepca „Osmijeh“, na čijem je čelu prof. dr. sc. Predrag Knežević, maksilofacijalni kirurg Kliničke bolnice Dubrava i redoviti profesor Stomatološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Program se održavao pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske, Grada Zagreba, Sveučilišta u Zagrebu Stomatološkoga fakulteta, Kliničke bolnice Dubrava i Hrvatske udruge medicinskih sestara.

Svojom nazočnošću događaj je podržao i dekan Stomatološkoga fakulteta prof. dr. sc. Marin Vodanović, čime je još jednom potvrđena važnost aktivnog uključivanja akademske zajednice u promicanje javnog zdravstva, multidisciplinarnе skrbi i društvene osjetljivosti prema osobama rođenima s rascjepima usne i nepca. Potpora Stomatološkoga fakulteta ovoj inicijativi dodatno naglašava važnu ulogu fakulteta u edukaciji budućih doktora dentalne medicine i drugih stručnjaka uključenih u kompleksno liječenje i rehabilitaciju pacijenata s kraniofacijalnim anomalijama.

Rascjepi usne i/ili nepca među najčešćim su prirodnim malformacijama glave i vrata, a prema dostupnim podatcima, u Hrvatskoj se godišnje rodi između 60 i 80 djece s rascjepom. Procjenjuje se da se 1,71 dijete na 1000 novorođenčadi rodi s nekim oblikom rascjepa usne ili nepca. Riječ je o razvojnoj anomaliji koja nastaje u ranim tjednima trudnoće tijekom razvoja lica te zahtijeva dugotrajno, stručno i multi-

disciplinarno liječenje. Upravo je multidisciplinarni pristup bio u središtu ovogodišnje manifestacije. Na Cvjetnom trgu okupili su se roditelji djece s rascjepima, članovi Udruge Osmijeh te brojni stručnjaci iz područja neonatologije, maksilofacijalne kirurgije, anesteziologije, sestrinstva, logopedije i drugih zdravstvenih disciplina. Sudionici su istaknuli važnost pravodobne dijagnostike, ranog kirurškog liječenja, logopedijske terapije, ortodontske skrbi i kontinuiranog praćenja djece tijekom njihova odrastanja.

Naglasak je stavljen na potrebu smanjenja stigmatizacije djece i odraslih osoba rođenih s rascjepima te na važnost društvene potpore i prihvaćanja. Organizatori su edukativnim aktivnostima i javnozdravstvenim porukama nastojali senzibilizirati javnost i poslati snažnu poruku da različitosti ne umanjuju vrijednost pojedinca, već da je „ljepota u svakom osmijehu“.

Udruga Osmijeh djeluje od 2007. godine s ciljem pružanja potpore roditeljima djece s rascjepima usne i/ili nepca, informiranja o mogućnostima liječenja te povezivanja obitelji koje prolaze isto iskustvo. Ovogodišnji Tjedan svjesnosti održan je treću godinu zaredom, a njegov značaj prepoznala je i europska organizacija European Cleft Organisation (ECO), koja je javno poduprla hrvatsku inicijativu i rad Udruge. Sudjelovanje Stomatološkoga fakulteta u ovoj manifestaciji potvrđuje njegovu trajnu predanost promicanju interdisciplinarnе suradnje, znanstvene izvrsnosti i društveno odgovornoga djelovanja u području oralnoga zdravlja i skrbi za pacijente s kompleksnim zdravstvenim potrebama. ///

Održan drugi Sveučilišni dan cjeloživotnoga obrazovanja

U vremenu ubrzanih tehnoloških, društvenih i gospodarskih promjena cjeloživotno obrazovanje postalo je nužnost te prilika za osobni razvoj i profesionalni napredak, a Sveučilište u Zagrebu, prepoznajući važnost svoje uloge i potrebu za praćenjem aktualnih izazova na tržištu rada, napravilo je regulatorni okvir u sklopu kojega je usvojena Politika, donesen Pravilnik o cjeloživotnom obrazovanju, a izrađen je i Priručnik za izradu i vrednovanje programa cjeloživotnog obrazovanja

PIŠE: Ana Konta
SNIMIO: Branko Nad

U kontekstu ubrzanih promjena na tržištu rada, digitalne transformacije i sve izraženije potrebe za kontinuiranim usavršavanjem, stjecanjem znanja i vještina te promjenom zanimanja, u zgradi rektorata Sveučilišta u Zagrebu održan je drugi Sveučilišni dan cjeloživotnoga obrazovanja. Skup organiziran pod nazivom **Zajedno prema kvaliteti: iskustva i perspektive cjeloživotnoga obrazovanja na Sveučilištu u Zagrebu**, uz sveučilišnu zajednicu, okupio je predstavnike ključnih dionika u razvoju ovoga područja. Događaj je bio podijeljen u tri tematske cjeline: (inter)nacionalni okvir, Sveučilišni okvir te kako izgraditi održiv i kvalitetan sustav cjeloživotnoga obrazovanja. Cjeloživotno obrazovanje (CŽO) jedan je od strateških stupova suvremene sveučilišne misije.

Program drugoga Sveučilišnoga dana cjeloživotnoga obrazovanja započeo je uvodnim obraćanjem prorektora za znanost, istraživanje i poslijediplomske studije Sveučilišta u Zagrebu **prof. dr. sc. Dubravka Majetića**.

„Sveučilište u Zagrebu prepoznalo je važnost svoje uloge i nužnosti praćenja aktualnih potreba društva i gospodarstva, pa je napravilo dobar regulatorni okvir unutar kojega cjeloživotno obrazovanje vidi kao dio sustava kvalitete. Donijeli smo Politiku cjeloživotnog obrazovanja, usvojili Pravilnik o cjeloživotnom obrazovanju te izradili Priručnik za izradu i vrednovanje programa cjeloživotnog obrazovanja. Zahvaljujem svima koji su vrijedno radili na dokumentima, usvajanju Pravilnika, stvaranju baze i izradi priručnika, ponajprije Odboru za upravljanje kvalitetom, radnoj skupini za cjeloživotno obrazovanje te

Sveučilišni dan cjeloživotnog obrazovanja

Uredu za upravljanje kvalitetom”, istaknuo je prorektor Dubravko Majetić.

PRILIKA ZA PROFESIONALNI NAPREDAK

Danas sveučilišta preuzimaju novu ulogu: postaju partneri pojedincu u stjecanju novih znanja i vještina tijekom cijeloga životnoga vijeka. Sveučilište u Zagrebu kontinuirano radi na razvoju sustava i objedinjavanja ponude programa cjeloživotnoga obrazovanja te nudi potporu svojim sastavnicama u obliku konzultacija, radionica i pripremljenoga priručnika.

U nastavku programa nazočnima se obratio **dr. sc. Mario Vučić**, pomoćnik

ravnatelja za razvoj obrazovanja odraslih u Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

„Približavanje visokih učilišta svim građanima jedan je korak koji će ih motivirati da shvate kako svi pripadamo jednom krugu učenja i cjeloživotnog učenja. Na sveučilištima pojedinci mogu učiti bilo da je to neformalno, informalno i u konačnici formalno obrazovanje. Nadam se da ćemo u tom kontekstu i nastaviti razvijati ne samo modele, nego biti inovativni i prvi”, rekao je Mario Vučić.

Državni tajnik u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih **prof. dr. sc. Nikola Mrvac** istaknuo je kako cjeloživotno obrazovanje nije samo odgovor na potre-

be tržišta rada nego je pitanje čovjekova smisla, odgovornosti i sposobnosti da raste cijeli život. Iako se tehnologije, znanja i zanimanja mijenjaju, jedna stvar ostaje: čovjek ne smije prestati tražiti smisao.

Istaknuvši kako živimo u vremenu ubrzanih tehnoloških, društvenih i gospodarskih promjena, **mr. sc. Katarina Milković**, ravnateljica Agencije za odgoj i obrazovanje, rekla je kako upravo te promjene pred nas postavljaju jasnu potrebu za cjeloživotnim učenjem.

„Učenje ne završava svršetkom formalnog obrazovanja. Upravo suprotno, ono tek tada dobiva novu dimenziju. Cjeloživotno obrazovanje postaje nužnost i prilika za osobni razvoj, profesionalni na-

Prorektor prof. dr. sc. Dubravko Majetić

dr. sc. Mario Vučić

Državni tajnik prof. dr. sc. Nikola Mrvac

mr. sc. Katarina Milković, ravnateljica Agencije za odgoj i obrazovanje

dr. sc. Irena Petrušić, zamjenica ravnateljice Agencije za znanost i visoko obrazovanje

izv. prof. dr. sc. Višnja Rajić, predsjednica Radne skupine CŽO-a

predak i aktivno sudjelovanje u društvu koje se stalno mijenja. U tom kontekstu, uloga sveučilišta je iznimno važna. Sveučilišta nisu samo mjesta stjecanja diploma, već partneri pojedincima kroz cijeli životni vijek, gdje se stječu nova znanja, vještine i kompetencije potrebne za suvremena tržišta rada i društva znanja. Jednako tako važnu ulogu ima Agencija za odgoj i obrazovanje kao ključna ustanova u sustavu odgoja i obrazovanja koja obavlja stručne i savjetodavne poslove s ciljem unaprjeđenja odgoja i obrazovanja", istaknula je ravnateljica Milković.

Dr. sc. Irena Petrušić, zamjenica ravnateljice Agencije za znanost i visoko obrazovanje, istaknula je kako Sveučilište u Zagrebu jasno potvrđuje svoju usmjerenost prema povezivanju akademskih znanja s potrebama društva i tržišta rada.

„Na taj način se ostvaruje ne samo obrazovna već i šira poruka, ona društvena njegova otvorenost prema zajednici i aktivno sudjelovanje u njezinu razvoju. Cjeloživotno obrazovanje danas više nije dodatna djelatnost, već dio sustava visokog obrazovanja, a osobito je važno istaknuti ulogu sustava u osiguranju kvalitete“, rekla je Irena Petrušić.

Dodala je kako Agencija za znanost i visoko obrazovanje ima ključnu ulogu kroz pristupe vanjskog vrjednovanja, ali i primjenu standarda i smjernica za osiguravanje kvalitete u prostoru visokog obrazovanja.

INTERNACIONALNI OKVIR

U prvoj tematskoj cjelini predstavnici mjerodavnih nacionalnih tijela predstavili su europske perspektive daljnjeg razvoja sveučilišnoga CŽO-a. Osvrnuli su se na razvoj mikrokvalifikacija te proširenje financijskih instrumenata za potporu razvoju programa CŽO-a, poput dosadašnjih vaučera za obrazovanje. Važno je naglasiti i kako su programi cjeloživotnoga obrazovanja dio reakreditacijskih postupaka, i samim time ključni za osiguravanje kvalitete rada visokoškolskih ustanova. Upravo se na to u svojem predavanju *Značaj cjeloživotnog obrazovanja u reakreditacijskim postupcima* osvrnula dr. sc. Irena Petrušić iz Agencije za znanost i visoko obrazovanje. **Mr. sc. Loredana Maravić**, načelnica Sektora za razvoj visokog obrazovanja u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih, sudionicima skupa predstavila je *Europski i nacionalni strateški okvir za razvoj mikrokvalifikacija na razini visokog obrazovanja*.

Ivana Drobac Kern, voditeljica službe za uskladjivanje obrazovanja i tržišta

rada u Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, održala je predavanje pod nazivom *Koraci prema održivom modelu financiranja CŽO-a usklađenog s potrebama tržišta rada i pojedinca*.

SVEUČILIŠNI OKVIR

U drugoj tematskoj cjelini naglasak je stavljen na sveučilišni okvir. U proteklom razdoblju usvojena je Politika cjeloživotnog obrazovanja, koja uz Pravilnik o cjeloživotnom obrazovanju na Sveučilištu u Zagrebu predstavlja orijentir za sve programe CŽO-a u zadovoljavanju očekivanih standarda kvalitete i relevantnosti. O tome je govorila izv. prof. dr. sc. Višnja Rajić, predsjednica Radne skupine CŽO-a. Ona je istaknula kako je izrađen i Priručnik za izradu i vrednovanje programa CŽO-a, proveden pilot-projekt, izrađena baza programa te je prijavljen ERASMUS + KA202 projekt. Osim pregleda temeljnih pojmova i pravni okvir, Priručnik nudi strukturirani prikaz vrsta programa, postupaka vrjednovanja i osiguravanja kvalitete programa, pregled vaučera za obrazovanje, primjere dobre prakse, popis mjerodavnih institucija za određena pitanja te odgovore na česta pitanja sudionika radionica i nastavnika sastavnica u sklopu pilot-projekta.

U nastavku programa predavanje pod nazivom *Analiza pravilnika o cjeloživotnom obrazovanju na sastavnicama* održala je prof. dr. sc. Aleksandra Čizmešija, članica RS-a CŽO-a, a *Priručnik za izradu i vrednovanje programa CŽO-a* predstavila je izv. prof. dr. sc. Anja Miroslavljević, članica RS-a CŽO-a.

Program drugoga Sveučilišnoga dana cjeloživotnoga obrazovanja završio je dvjema radionicama. Prvu radionicu *Nastavničke kompetencije u poučavanju odraslih polaznika* vodila je izv. prof. dr. sc. Višnja Rajić, a drugu *Korištenje ISVU-a za administraciju programa CŽO-a* **Hana Miljanić** iz Sveučilišnoga računskoga centra Srce. ///

Stručni skup okupio je velik broj sudionika

PANEL-RASPRAVA

U trećoj tematskoj cjelini održana je panel-rasprava o temi *Kako organizirati održiv i kvalitetan sustav CŽO-a na sastavnicama*, koju je moderirao prof. dr. sc. Marko Jakovac,

član Radne skupine za cjeloživotno obrazovanje. Sudionici panela bili su prof. dr. sc. Diana Tomić, Filozofski fakultet, dr. sc. Ivana Sabolek, Veterinarski fakultet, izv. prof. dr. sc. Goran Hajdin, Fakultet organizacije i informatike, prof. dr. sc. Zoran Kožuh, Fakultet strojarstva i brodogradnje, i izv. prof. dr. sc. Goran Lapat, Učiteljski fakultet. Oni su govorili o iskustvima provedbe cjeloživotnoga obrazovanja na svojim sastavnicama, potrebama tržišta rada, modelima koji osiguravaju transparentnost u vrjednovanju programa, načinu financiranja i motiviranja predavača, učinkovitom načinu evidencije polaznika i praćenju njihova zadovoljstva. Sudionici panela na kraju su se složili kako je na Sveučilištu nužna brzina donošenja odluka koja se odnose na cjeloživotno obrazovanje, smanjenje administracije, primjereno i regulirano financiranje nastavnika koji drže edukacije te praćenje potreba gospodarstva i same struke.

NOVI VIZUALNI IDENTITET

Vizualni identitet Cjeloživotnoga obrazovanja Sveučilišta u Zagrebu izradila je Rea Franković, asistentica na Grafičkom fakultetu. U sklopu drugoga dana Sveučilišnoga cjeloživotnoga obrazovanja prorektor prof. dr. sc. Dubravko Majetić uručio je zahvalnice autorici Rei Franković i dekanu Grafičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Klaudiju Papu.

Zahvalnice za izradu vizualnog identiteta Grafičkom fakultetu i Rei Franković uručio je prorektor Dubravko Majetić

Cjeloživotno obrazovanje
Sveučilište u Zagrebu

DODIJELJENE GODIŠNJE NAGRADE DRUŠTVA MLADIM ZNANSTVENICIMA
I UMJETNICIMA ZA 2025. GODINU

Priznanje mladim ljudima koji svojim radom pomiču granice

Prema odluci Povjerenstva, ove se godine na natječaj prijavilo 27 pristupnika, a nakon recenzentskoga postupka predloženo je deset radova za dodjelu nagrada za 2025. godinu. Osam od nagrađenih deset laureata dolazi sa sastavnica Sveučilišta u Zagrebu

PIŠE: Branko Nad
SNIMILA: Lara Knežević

U svečanom i poticajnom ozračju prostorija Društva sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika u Zagrebu održana je još jedna dodjela Godišnje nagrade Društva mladim znanstvenicima i umjetnicima za 2025. godinu. Svečanost je okupila laureate, njihovu pratnju, članove Društva te brojne visoke uzvanike iz akademskog, kulturnog i javnog života. Na dodjeli je bilo nazočno devet od ukupno deset nagrađenih laureata.

Ova nagrada zauzima posebno mjesto u akademskoj i umjetničkoj zajednici jer je ustanovljena kako bi se potaknula znanstvenoistraživačka i umjetnička djelatnost mladih znanstvenika i umjetnika. Dodjeljuje se za znanstvena i umjetnička ostvarenja u svim znanstvenim i umjetničkim područjima, čime se istodobno afirmiraju izvrsnost, interdisciplinarnost i stvaralački doprinos novih naraštaja.

Prema odluci Povjerenstva, ove se godine na natječaj prijavilo 27 pristupnika, a nakon recenzentskoga postupka predloženo je deset radova za dodjelu nagrada za 2025. godinu. Osam od nagrađenih deset laureata dolazi sa sastavnica Sveučilišta u Zagrebu.

ZAHVALNICA ROMANI MATANOVAC VUČKOVIĆ

Okupljene je na početku svečanosti pozdravio izv. prof. dr. sc. Aleksandar Maršavelski, predsjednik Društva. U svom obraćanju istaknuo je važnost prepoznavanja rada mladih znanstvenika i umjetnika, osobito u vremenu u kojem se od akademske zajednice očekuje ne samo izvrsnost nego i društvena odgovornost, međunarodna vidljivost te sposobnost povezivanja znanja, kreativnosti i javnog interesa.

Svečanost su svojim dolaskom uveličali brojni visoki uzvanici: gospođa Jadranka Žarković, savjetnica Predsjednika Republi-

Aleksandar Maršavelski
i Romana Matanovac Vučković

Iva Zokić, Lea Anastazija Flieger, Andrea Usenik, Natalia Smrkulj, Dora Knežević, Elizabeta Šamec, Andrija Zaplatić, Nevio Barbača Čuljak i Luka Stanić

ke za odgoj i obrazovanje; prof. dr. sc. Nikola Mrvac, državni tajnik i izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske; prof. dr. sc. Tomislav Josip Mlinarić, prorektor za inovacije, transfer tehnologije i suradnju s gospodarstvom Sveučilišta u Zagrebu; izv. prof. dr. sc. Ante Bilić Prčić, dekan Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta; prof. dr. sc. Zdenko Tonković, dekan Fakulteta strojarstva i brodogradnje; prof. dr. sc. Romana Matanovac Vučković, predsjednica Hrvatskoga glazbenog zavoda; prof. dr. sc. Gordana Berc, predstojnica Studijskoga centra socijalnog rada Pravnoga fakulteta; prof. dr. sc. Tomislav Kišiček, prodekan za upravljanje kvalitetom na Građevinskom fakultetu, te prof. dr. sc. Zoran Krupka, prodekan za upravljanje kvalitetom, internacionalizaciju i znanost na Ekonomskom fakultetu.

Poseban ton večeri dao je glazbeni program. Za uzvišeni glazbeni doživljaj pobrinule su se pijanistica mr. art. Vesna Šepat Kutnar i sopranistica Beatricija Barić, čiji je nastup svečanosti dao dodatnu kulturnu dimenziju i podsjetio da se ova nagrada jednako obraća svijetu znanosti i svijetu umjetnosti.

Na početku dodjele, Društvo je prof. dr. sc. Romani Matanovac Vučković uručilo Zahvalnicu za nesebičnu potporu u obnovi glazbene baštine i za doprinos kulturno-umjetničkom programu Društva. Time je, uz nagrađivanje mladih laureata, istaknuta i važnost dugoročnog očuvanja

kulturne baštine te suradnje institucija i pojedinaca koji svojim radom pridonose javnom i akademskom životu.

Skupu su se potom kratkim govorima obratili izv. prof. dr. sc. Aleksandar Maršavelski, prof. dr. sc. Tomislav Josip Mlinarić, prof. dr. sc. Nikola Mrvac te gospođa Jadranka Žarković. Njihova su obraćanja dodatno istaknula simboličku i društvenu važnost ove nagrade: ona nije samo priznanje pojedinačnim postignućima, nego i poruka mladim istraživačima i umjetnicima da su njihov rad, talent i predanost važni za razvoj hrvatske znanosti, kulture i visokog obrazovanja.

POTICANJE IZVRSNOSTI POVEZIVANJEM NARAŠTAJA

Društvo sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika u Zagrebu ima dugu tradiciju djelovanja. Osnovano je 6. prosinca 1919., a prema podacima Društva, neprekidno

djeluje od 1919. godine, što ga čini jednom od dugovječnih akademskih udruga u Hrvatskoj. Njegov statut definira Društvo kao neovisnu i neprofitnu udrugu koja okuplja sadašnje i bivše sveučilišne nastavnike, znanstvenike i suradnike u Zagrebu.

Među ciljevima Društva posebno se ističu okupljanje nastavnika i znanstvenika, unaprjeđivanje znanstvenog i visokoškolskog obrazovnog rada, poticanje suradnje među stručnjacima različitih područja te nagrađivanje i poticanje izvrsnosti mladih znanstvenika i umjetnika. Upravo se dodjelom Godišnje nagrade ti ciljevi ostvaruju na vidljiv i svečan način, jer se pred akademskom i širom javnošću prepoznaju oni koji tek ulaze u najproduktivnije faze svojega profesionalnog i stvaralačkog puta.

Diplome laureatima uručivali su prof. emer. Mladen Franz, predsjednik Povjerenstva za Godišnju nagradu Društva, izv. prof. dr. sc. Aleksandar Maršavelski, predsjednik Društva, te dopredsjednici Društva

prof. dr. sc. Tomislav Josip Mlinarić

prof. dr. sc. Nikola Mrvac

izv. prof. dr. sc. Aleksandar Maršavelski, prof. emer. Dean Ajduković, prof. dr. sc. Alka Obadić i prof. emer. Mladen Franz

prof. emer. Dean Ajduković i prof. dr. sc. Alka Obadić. Sam čin uručivanja diploma bio je središnji trenutak svečanosti, potvrđujući da se iza svakog nagrađenog rada nalaze godine učenja, istraživanja, umjetničkog promišljanja, mentorskog rada i osobne ustrajnosti.

U ime laureata govor zahvale održala je **Lea Anastazija Fleger, mag. art.**, čime je svečanost dobila i osobnu, laureatsku perspektivu. Njezin govor bio je prigoda da se u ime nagrađenih izrazi zahvalnost

Društvu, Povjerenstvu, mentorima, institucijama i obiteljima koje podupiru razvoj mladih znanstvenika i umjetnika.

Nakon službenog dijela programa i dodjele diploma, druženje je nastavljeno uz domjenak. U neformalnijem ozračju laureati, članovi Društva i uzvanici imali su priliku razmijeniti iskustva, razgovarati o budućim suradnjama i još jednom potvrditi ono što ova nagrada u svojoj biti predstavlja: zajednicu znanja, stvaralaštva i međusobne potpore.

Tako je dodjela Godišnje nagrade Društva mladim znanstvenicima i umjetnicima za 2025. godinu bila više od svečanog protokola. Bila je to potvrda kontinuiteta jedne akademske tradicije, priznanje mladim ljudima koji svojim radom pomiču granice znanja i umjetničkog izraza, ali i podsjetnik na važnu ulogu Društva sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika u Zagrebu u očuvanju akademske kulture, poticanju izvrsnosti i povezivanju naraštaja hrvatske znanstvene i umjetničke zajednice.

NAGRAĐENI SU:

- Nevio Barbača Čuljak, mag. oec.**, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, za rad „Idiosyncratic momentum factors: A path to improved risk-return trade-offs”, područje društvenih znanosti, polje ekonomija
- Lea Anastazija Fleger, mag. art.**, Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, za režiju opere „Nikola Šubić Zrinski”, umjetničko područje, dio kazališna umjetnost (scenske i medijske umjetnosti), polje režija glazbenih i scenskih formi
- dr. sc. Dora Knežević**, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, za rad „Phonological and speech motor abilities in children with childhood apraxia of speech”, područje društvenih znanosti, polje logopedija
- dr. sc. Natalia Smrkulj**, Hrvatski geološki institut, za rad „Holocene paleoenvironmental changes recorded in the sediments of the karst Krka River estuary (eastern Adriatic coast, Croatia)”, područje prirodnih znanosti, polje geologija
- dr. sc. Luka Stanić**, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, za rad „The Role of Emotional Parentification in Linking Psychological Abuse and Parental Conflict to Adolescents' Internalised Problems”, područje društvenih znanosti, polje socijalne djelatnosti
- dr. sc. Elizabeta Šamec**, Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, za rad „Retrofitting of Apse Vaults in the Zagreb Cathedral After the 2020 Earthquake”, područje tehničkih znanosti, polje arhitektura i urbanizam
- dr. sc. Andrea Usenić**, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, za rad „Intrinsic fluorescence of calixarenes: the origin and applications”, područje prirodnih znanosti, polje kemija
- dr. sc. Antonio Zandona**, Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, za rad „Nicotinamide derivatives protect the blood-brain barrier against oxidative stress”, područje biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti
- dr. sc. Andrija Zaplatić**, Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, za rad „Advanced FE-based multimodal correlation analyses for the characterization of woven composite”, područje tehničkih znanosti, polje strojarstvo
- Iva Zokić, mag. ing. oecoinj.**, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu, za rad „Sustainable Deacidification of waste cooking oil in a Karr column using deep eutectic solvent”, područje tehničkih znanosti, polje kemijsko inženjerstvo

Luka Stanić

Elizabeta Šamec

Iva Zokić

Andrea Usenić

IZJAVE LAUREATA:

Luka Stanić:

- Iz Osijeka sam, a u Zagreb sam došao studirati socijalni rad na Pravnom fakultetu. Nakon završenog prijediplomskog i diplomskog studija, upisao sam se na doktorski studij socijalnog rada i socijalne politike, koji sam završio 2024. godine. Trenutačno radim kao asistent na Pravnom fakultetu – Studijskom centru socijalnog rada.

Znanost me privlači jer volim otkrivati nove stvari, posebice u području socijalnog rada, koje je često nepredvidljivo i složeno. Osim znanosti, osobito su mi zanimljive različite TV serije koje mi ponekad daju inspiraciju za istraživački rad. Tako je i tema nagrađenog rada o parentifikaciji djelomično proizašla iz serije *Shameless*, a u budućnosti se namjeravam baviti pitanjima muškosti i digitalnog svijeta, potaknut temama iz serije *Adolescence*.

Nagradu vidim kao značajnu iz nekoliko razloga. Prije svega, ona mi je potvrda da je moj rad prepoznat kao kvalitetan. Također, nagrađeni rad je iz polja socijalnih djelatnosti, što doprinosi jačanju znanstvenog statusa socijalnog rada.

Elizabeta Šamec:

- Dobitnica sam nagrade za rad koji se bavi seizmičkom analizom i obnovom svodova apsida zagrebačke katedrale nakon potresa 2020. godine. U radu smo kombinirali povijesna istraživanja, eksperimentalna ispitivanja i napredne proračunske modele kako bismo razumjeli ponašanje konstrukcije i predložili učinkovita rješenja ojačanja i sanacije. Poseban doprinos rada prikaz je cjelokupnoga postupka proračuna i izvedbe ojačanja i sanacije svodova apsida, koji u literaturi nije zabilježen. Primijenjena je metoda diskretnih elemenata kojom se može realistično simulirati složeno ponašanje zida te je prikazan postupak pronalaska oblika zatega, koje povećavaju otpornost svodova na buduće potrese.

Rad je proizašao iz projekta obnove Katedrale, jednog od najvrjednijih kulturnih spomenika u Hrvatskoj, koji zahtijeva usklađivanje suvremenih inženjerskih rješenja s očuvanjem baštine. Osobno se bavim znanostu jer me mo-

tivira da rezultati istraživanja imaju utjecaj na stvaranje i očuvanje prostora u kojem živimo. Ova nagrada za mene ima posebno značenje jer dolazi nakon višegodišnjega rada na temi koja mi je i profesionalno i osobno vrlo važna. Osobito mi je drago što se prepoznaje istraživanje koje ima konkretnu primjenu u obnovi i zaštiti kulturne baštine. U budućnosti planiram nastaviti rad na razvoju numeričkih modela i metoda za analizu povijesnih zidanih konstrukcija, kao i njihovu primjenu na stvarnim projektima obnove.

Iva Zokić:

- U mojem nagrađenom radu istražena je ekstrakcijska deacidifikacija otpadnog jestivog ulja primjenom nisko-temperaturnog eutektičkog otapala kao održive alternative konvencionalnim postupcima. Ispitan je utjecaj hidrodinamičkih uvjeta i omjera otapala i ulja na djelotvornost ekstrakcije i prijenos tvari u Karrovoj koloni, a kinetika procesa uspješno je opisana Pageovim modelom.

Upravo je želja za razvojem procesa koji doprinose zelenoj kemiji i kružnom gospodarstvu bila razlog zašto sam se 2015. upisala na studij ekoinženjerstva na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije.

Trenutačno radim kao asistentica na matičnom fakultetu, gdje se bavim sferičnom kristalizacijom djelatnih tvari te razvojem farmaceutskih formulacija i ekološki prihvatljivih kozmetičkih proizvoda. Rad u akademskom okruženju pruža mi slobodu istraživanja i stalnu priliku za učenje, što smatram neprocjenjivim u profesionalnom razvoju.

Ova nagrada za mene predstavlja veliko priznanje dosadašnjem radu i služi mi kao dodatna motivacija za svladavanje novih istraživačkih izazova. Kao sljedeći korak u mojoj znanstvenoj karijeri slijedi obrana doktorskog rada iz područja sferične kristalizacije te nastavak znanstvenog rada u području toplinskih separacijskih procesa i održivih tehnologija.

Andrea Usenić:

- Rad *Intrinsic fluorescence of calixarenes: the origin and applications* ima poseban značaj u mojem znanstveno-nastavnom životu. Naime, radi se o spojevima koji su povijesno

vrlo dobro istraženi, no vjerovalo se da nisu fluorescentni jer „ne sadrže fluorescentne skupine”. Prije nekoliko godina istraživali smo nešto posve drugo s navedenim spojevima i iz radoznalosti snimili i emisijske (fluorescencijske) spektre uzorka i njegova kompleksa s kationom srebra. Uslijedilo je iznenađenje: iako ti spojevi vrlo slabo emitiraju, vezanje kationa prouzrokuje značajan porast njihove fluorescencije. Profesor Tomišić, dopisni autor ovoga rada i voditelj istraživanja vezanih uz kaliksarenske receptore, vidio je velik potencijal u tome, što nas je ponukalo da sustavno istražimo opažene promjene s više spojeva, kationa i u više otapala, a dio prikupljenih rezultata objavljen je u okviru ovog rada.

Kemija je (neočekivano) postala moja ljubav tek u 8. razredu osnovne škole, a već na 2. godini prijediplomskoga studija znala sam da želim raditi na fakultetu, specifično na Zavodu za fizikalnu kemiju Kemijskoga odsjeka PMF-a. Baviti se nastavom i znanostu (upravo tim redosljedom) činilo mi se mojim pozivom još tada i to je ono što me već sedmu godinu, svake godine sve više, motivira da radim dalje i da se razvijam u sve bolju nastavnicu i znanstvenicu. U skladu s time, najviše me veseli učiti kroz svaku novu problematiku i vidjeti koliko naše studente i mlade suradnike raduje samostalno planirati i provoditi eksperimente na mnoštvu različitih instrumenata, obraditi podatke te najviše od svega dobiti sjajne rezultate, za što smo konačno svi nagrađeni i lijepom znanstvenom publikacijom poput ove.

Nagrada Društva sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika puno mi znači iz gore opisanih razloga: vjerujem da je Društvo, osim našeg znanstvenog rada, prepoznalo i moj rad u nastavi, koji mi je neizmjerljivo važan, a takva podrška i priznanje s vanjske strane, posebno u mojim (akademskim) godinama, zbilja puno znači. Nadam se nastaviti raditi i razvijati se u nastavi i znanosti, što su mi omogućili i na čemu sam im prije svega neizmjerljivo zahvalna – moji mentori: prof. dr. sc. Vladislav Tomišić i prof. dr. sc. Josip Požar. ///

DAN KARIJERA, OTVORENIH VRATA I STUDENATA NA FAKULTETU PROMETNIH ZNANOSTI

Dan karijera FPZ

Važnost povezivanja akademske zajednice, studenata i gospodarskoga sektora

Posebnu pozornost posjetitelja privukla je simulacija prometne nesreće s pokaznom akcijom spašavanja i komunikacije između žurnih službi, kojom je dodatno istaknuta važnost prometne sigurnosti

PIŠE I FOTO: Sveučilište u Zagrebu Fakultet prometnih znanosti

Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu održao je Dan karijera, otvorenih vrata i studenata u Znanstveno-učilišnom kampusu Borongaj. Ovogodišnje izdanje okupilo je velik broj studenata, srednjoškolaca, nastavnika, predstavnika gospodarstva i drugih posjetitelja zainteresiranih za studijske programe, mogućnosti zapošljavanja i razvoj karijere u području prometa, logistike i aeronautike.

Događaj je okupio 47 uglednih tvrtki i institucija iz Hrvatske i inozemstva. Neposrednom komunikacijom sa studentima predstavnici tvrtki predstavili su mogućnosti stručnih praksi, zapošljavanja i razvoja karijere u području prometa, logistike i aeronautike.

Govoreći o važnosti događaja, dekan Fakulteta prometnih znanosti izv. prof. dr. sc. Marko Šošarić istaknuo je:

„Jedan od temeljnih ciljeva Fakulteta prometnih znanosti jest kvalitetna priprema studenata za tržište rada kroz izravno povezivanje akademske zajednice i gospodarstva. Dan karijera važna je prilika za naše studente jer im omogućuje neposredan kontakt s potencijalnim poslodavcima, uvid u po-

Crash test je privukao najviše pažnje

trebe tržišta rada te otvaranje mogućnosti za stručnu praksu i zaposlenje. Istodobno, tvrtkama se pruža prilika za upoznavanje mladih i motiviranih stručnjaka koji će u budućnosti doprinosti razvoju prometnog sektora.”

Posebnu pozornost posjetitelja privukla je simulacija prometne nesreće, odnosno test sudara (eng. *crash test*), na prostoru ispred Objekta 70. Sudar dvaju vozila s lutkom opremljenom sensorima zorno je prikazao moguće posljedice prometnih nesreća, nakon

čega je uslijedila koordinirana pokazna akcija hitnih službi, usmjerena na izvlačenje i zbrinjavanje unesrećenih. Ova pokazna vježba imala je snažnu edukativnu vrijednost te je poslužila kao podsjetnik na važnost prometne sigurnosti, jednog od ključnih područja znanstvenog, nastavnog i stručnog djelovanja Fakulteta.

U sklopu Dana otvorenih vrata posjetitelji su imali priliku obići laboratorije Fakulteta, upoznati se s nastavnim i istraživačkim kapacitetima te dobiti

informacije o studijskim programima i mogućnostima koje Fakultet pruža budućim studentima.

O interesu budućih studenata govorio je i prodekan za nastavu i studente izv. prof. dr. sc. Ivan Grgurević:

„Ponosni smo što iz godine u godinu bilježimo velik interes mladih za studijske programe Fakulteta prometnih znanosti. Dan otvorenih vrata prilika je da srednjoškolcima i budućim studentima izravno predstavimo način studiranja, moderno opremljene laboratorije i dinamično okruženje u kojem se obrazuju budući stručnjaci iz područja prometa, logistike i aeronautike. Naši studijski programi usmjereni su na stvarne potrebe tržišta rada, što potvrđuje i današnji velik interes tvrtki i institucija.”

Studenti i posjetitelji nastavili su druženje u prostoru izlagača, gdje su u razgovorima s predstavnicima industrije imali priliku doznati više o profesionalnim mogućnostima, aktualnim trendovima i potrebama tržišta rada. Dan karijera, otvorenih vrata i studenata još je jednom potvrdio ulogu Fakulteta prometnih znanosti kao važnog mjesta susreta obrazovanja, struke i gospodarstva. ///

PROSLAVLJEN 70. ROĐENDAN PREHRAMBENO-BIOTEHNOLOŠKOGA FAKULTETA

Značajan dio svečanosti bio je posvećen studentima i njihovim uspjesima. U 2025. godini obranjeno je 118 diplomskih i 14 doktorskih radova, a studenti PBF-a sudjelovali su u brojnim stručnim, znanstvenim, športskim i javnozdravstvenim aktivnostima

PIŠE I SNIMIO: Branko Nad

Prehrambeno-biotehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu obilježio je Dan Fakulteta, ujedno i 70. obljetnicu svojega djelovanja. Iako je svečanost bila prilika za podsjećanje na početke djelovanja Fakulteta, naglasak ovogodišnjeg obilježavanja bio je na sadašnjosti i razvojnim iskoracima – studentima, nastavnicima, znanstvenim projektima, međunarodnoj vidljivosti i povezivanju s gospodarstvom.

Dekanica Verica Dragović-Uzelac

PBF danas ima 262 zaposlenika: 141 nastavnika, 42 istraživača i 79 nenastavnih djelatnika. Na Fakultetu trenutno studira 1036 aktivnih studenata – 664 na prijediplomskim, 322 na diplomskim i 70 na doktorskim studijima. Tijekom proteklih desetljeća PBF je izgradio snažnu obrazovnu i znanstvenu bazu, a broj diplomiranih studenata premašio je 6600, čime je Fakultet ostavio značajan trag u prehrambenoj industriji, biotehnologiji, nutricionizmu i javnozdravstvenom sektoru.

Dekanica prof. dr. sc. Verica Dragović-Uzelac istaknula je kako je PBF danas institucija koja istodobno čuva tradiciju i snažno se okreće novim znanstvenim i društvenim izazovima:

„Sedamdeset godina za nas nije samo obljetnica, nego potvrda kontinuiteta, rada i odgovornosti prema studentima, znanosti i društvu. Danas je PBF prepoznat kao mjesto na kojem se obrazuju stručnjaci potrebni prehrambenom, biotehnološkom i nutricionističkom sektoru, ali i kao fakultet koji kroz istraživanja odgova-

ra na izazove održive hrane, zdravlja i novih tehnologija.”

UKLJUČIVANJE U REALNE ISTRAŽIVAČKE I INDUSTRIJSKE IZAZOVE

Istaknula je znanstvenu i projektnu aktivnost, pa su tijekom 2025. na PBF-u bila aktivna 82 znanstvenoistraživačka i stručna projekta, od čega 57 nacionalnih i 25 međunarodnih.

„Naši projekti pokazuju da PBF nije zatvo-

ren u akademski prostor, nego je aktivan partner gospodarstvu, javnom sektoru i međunarodnoj znanstvenoj zajednici. Ponosimo se i projektima koji studentima i mladim istraživačima otvaraju prostor za razvoj kompetencija, praksu i uključivanje u realne istraživačke i industrijske izazove”, naglasila je dekanica.

Na svečanosti obilježavanja 70 godina PBF-a čestitarama se pridružio i prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu, istaknuvši važnost te visokoobrazovne i znanstvene institucije u razvoju hrvatske znanosti, gospodarstva i društva.

Govor rektora Stjepana Lakušića

Dekanica i prodekanice PBF-a

Akademski pjevački zbor

U svom govoru podsjetio je kako je Fakultet tijekom sedam desetljeća kontinuirano pratio aktualne potrebe vremena i društva u kojem djeluje. Njegov razvoj, naglasio je, obilježili su interdisciplinarnost, snažna znanstvenoistraživačka komponenta te rana i trajna suradnja s industrijom, koja je i danas jedno od njegovih ključnih obilježja.

Rektor Lakušić poručio je kako se u vremenu obilježavanja velike obljetnice fokus ne smije zadržati samo na tradiciji, nego mora biti usmjeren i na odgovorno djelovanje prema budućnosti. Posebno je upozorio na aktualne izazove poput sigurnosti hrane, održive proizvodnje i tehnološke neovisnosti, koje je nazvao strateškim pitanjima svake države.

„Globalne su krize jasno pokazale koliko je važno osigurati samodostatnost u proizvodnji hrane, ali i razvijati nove

tehnologije koje će tu proizvodnju učiniti učinkovitijom, sigurnijom i održivijom. Stoga biotehnologija nije samo područje znanstvenog istraživanja, nego temelj razvoja moderne prehrambene industrije i širega gospodarstva. Ona izravno utječe na razvoj novih proizvoda, održivih proizvodnih procesa, inovacija i smanjenje utjecaja na okoliš, oblikujući time budućnost i otpornost društva.“

FAKULTET KOJI PRATI AKTUALNE POTREBE VREMENA I DRUŠTVA

Govoreći o ulozi sveučilišta, rektor Lakušić naglasio je kako moderna visoka učilišta odavno nisu samo obrazovne i znanstvene ustanove. Ona su, rekao je, među najvažnijim pokretačima gospodarskog razvoja, mjesta stvaranja ideja

i inovacija te prostori u kojima znanstveni uvidi prerastaju u konkretna rješenja za složene društvene izazove.

A na takve društvene izazove PBF odgovara znanstvenom izvrsnošću i produktivnošću koja je potvrđena i međunarodnom vidljivošću. Četiri znanstvenice s PBF-a uvrštene su na Stanfordovu listu dva posto najutjecajnijih svjetskih znanstvenika za 2025. godinu: prof. dr. sc. Ana Režek Jambak, prof. dr. sc. Danijela Burać Kovačević, izv. prof. dr. sc. Ivana Cvjetko Bubalo i prof. dr. sc. Ksenija Radošević. Prema ARWU-u odnosno Šangajskoj listi, Sveučilište u Zagrebu u području *Food Science & Technology* zauzelo je 50. mjesto, a u području *Biotechnology* rangirano je između 150. i 200. mjesta.

Značajan dio svečanosti bio je posvećen studentima i njihovim uspjesima. U 2025. godini obranjeno je 118 di-

plomskih i 14 doktorskih radova, a studenti PBF-a sudjelovali su u brojnim stručnim, znanstvenim, športskim i javnozdravstvenim aktivnostima.

Stoga je najsvečaniji dio proslave 70. rođendana PBF-a bila dodjela priznanja studentima, a potom i njihovim profesorima, djelatnicima Fakulteta te partnerima iz gospodarstva koji nerijetko pomažu studentima u istraživanjima, osiguravaju im praksu, a često i prva radna mjesta nakon diplome.

Prehrambeno-biotehnoški fakultet svoj je dan obilježio ne samo prisjećanjem na 70 godina razvoja, nego i jasnom porukom da budućnost gradi na znanstvenoj izvrsnosti, obrazovanju novih naraštaja stručnjaka, međunarodnim projektima i na snažnijoj povezanosti s društvom i gospodarstvom.

KONFERENCIJA SRCE DEI 2026

Digitalna budućnost znanosti i visokog obrazovanja

Tematski blokovi dvodnevne konferencije Srce DEI 2026 obuhvatili su nekoliko važnih poglavlja, od toga kako se umjetna inteligencija i napredno računanje danas primjenjuju u znanstvenim istraživanjima do bloka u kojem je predstavljen pregled EUDI lisnice i temeljni koncepti, tehnologije i scenariji uporabe koji će obilježiti budućnost digitalnog identiteta u Europskoj uniji

PRILEDILA: Ana Konta
FOTO: Ana Konta i SRCE

Dvodnevna konferencija *Dani e-infrastrukture Srce DEI 2026* ove se godine održavala u posebnom ozračju – Srce je, naime, proslavilo 55. obljetnicu postojanja. Konferencija je okupila brojne korisnike zajednice Srca, predstavnike sastavnica Sveučilišta u Zagrebu i drugih visokih učilišta, akademija i istraživačkih instituta te gospodarstvenike i entuzijaste koji pridonose napretku i razvoju znanosti i visokog obrazovanja putem e-infrastrukture. Godišnja konferencija *Srce DEI 2026* održavala se u rektoratu Sveučilišta u Zagrebu, a započela je tematskim blokovima *Novosti u informacijskom krajolozu znanosti i visokog obrazovanja* i *Napredno računanje i umjetna inteligencija u službi znanosti*.

PROSLAVLJEN 55. ROĐENDAN SRCA

U povodu proslave 55. rođendana Srca održana je prigodna svečanost na kojoj su bili nazočni brojni uzvanici. Rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Stjepan Lakušić u pozdravnom je govoru istaknuo važnu ulogu Srca kao ključne infrastrukturne ustanove Sveučilišta u Zagrebu.

„Kada je Sveučilište u Zagrebu davne 1971. godine osnovalo Srce, postavljen je temelj onoga što danas prepoznajemo kao digitalnu transformaciju visokog obrazovanja i znanosti u našoj državi. Ta je odluka bila ne samo strateška, prava i vizionarska, nego i vrlo hrabra i dalekovidna. Digitalna transformacija danas nije stvar izbora nego nužnost – ona je jedan od ključnih pravaca Sveučilišta u Zagrebu, a Srce u tom procesu ima ključnu ulogu jer ono donosi i organizacijske i razvojne iskorake koji omogućuju digitalnu transformaciju. Srce je ustanova koja ne osigurava samo ključnu infrastrukturu za sustav znanosti i visokog obrazovanja, nego čini taj sustav jačim i otpornijim, uz istodobno povezivanje s europskim i globalnim istraživačkim prostorom. Vjerujem da će Srce i svi njegovi zaposlenici nastaviti spremno odgovarati na izazove koje najnovije tehnolo-

Srce DEI 2026, obraćanje rektora prof. dr. sc. Stjepana Lakušića

Akademik Ignac Lovrek, HAZU

gije poput umjetne inteligencije stavljaju pred sve nas, te nastaviti predano raditi na integraciji naprednih digitalnih tehnologija i u istraživačkom i obrazovnom procesu”, rekao je rektor Lakušić.

Srce je nastalo iz ideje da sveučilišna zajednica treba pouzdanu, stručnu i dostupnu računalnu potporu. Svih ovih 55 godina gradilo je infrastrukturu i digitalne usluge koje omogućuju modernu nastavu, pouzdano istraživanje i učinkovito upravljanje podacima.

U ime Grada Zagreba pozdravni govor održao je dr. sc. Dražen Lučanin, a nazočnima su se obratili i akademik Ignac Lovrek u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te izaslanica predsjednika Vlade Republike Hrvatske Dijana

dr. sc. Dražen Lučanin, Grad Zagreb

Dijana Mandić, izaslanica predsjednika Vlade RH

Ivan Marić, ravnatelj Srca

Zamjenik ravnatelja Srca dr. sc. Ognjen Orel otvorio je konferenciju Srce DEI 2026.

prof. dr. sc. Nina Begičević Redep s Fakulteta organizacije i informatike

Panel rasprava o agilnom upravljanju visokim učilištima

Mandić, ravnateljica Uprave za visoko obrazovanje u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih.

Nakon pozdravnih govora ravnatelj Srca **Ivan Marić** održao je govor u kojem se osvrnuo na put koji je Srce do sada prošlo i dao uvid u razdoblje koje Srce očekuje u budućnosti.

„Izgradili smo u europskim okvirima jedinstvenu nacionalnu e-infrastrukturu za hrvatska sveučilišta i istraživačke institute. Razvili smo napredne digitalne usluge i resurse koji su omogućili digitalno obrazovanje i vrhunska istraživanja. Sudjelovali smo i davali podršku stotinama projekata, konferencija i inicijativa koje su unaprijedile znanstvenu i obrazovnu suradnju. Obrazovali smo i osnažili naraštaje studenata, profesora, istraživača i posebno IT stručnjaka. S ponosom mogu reći da smo jedinstvena ustanova u akademskoj i znanstvenoj zajednici koja je prerasla standardno značenje ustanove. Srce je digitalna infrastruktura hrvatskoga sustava znanosti i visokog obrazovanja. Pred nama su brojni digitalni i za digitalnu transformaciju vezani izazovi. Umjetna inteligencija, kibernetička sigurnost, otvorena znanost i otvoreno obrazovanje, digitalni suverenitet, održiva digitalna rješenja i inkluzivni pristup znanju samo su neki od njih. Naša je obveza nastaviti ulagati u modernu i otpornu infrastrukturu za znanost i visoko obrazovanje”, istaknuo je ravnatelj Srca Ivan Marić.

PRVI DAN KONFERENCIJE

Tematskim blokom *Novosti u informacijskom krajobrazu znanosti i visokog obrazovanja* moderirao je zamjenik ravnatelja Srca **dr. sc. Ognjen Orel**. U ovom bloku prikazan je pregled najvažnijih iskoraka u informacijskoj infrastrukturi visokog obrazovanja i znanosti ostvarenih tijekom 2025. godine.

U bloku *Agilno upravljanje visokim učilištima u digitalnoj transformaciji* raspravljalo se o ključnim elementima agilnog upravljanja u procesu digitalne transformacije te o prilagodbi visokih učilišta potrebama postdigitalnoga doba. U kontekstu ubrzanih promjena koje donosi digitalna transformacija, upravljanje visokim učilištima sve je kompleksnije, ali i sve značajnije za osiguravanje kvalitete obrazovanja. Uprave visokih učilišta primjenjuju načela organizacijske agilnosti kako bi uspješno odgovorile na potrebe studenata, tržišta rada i društva u cjelini. O toj vrlo važnoj temi s kojom se svakodnevno suočavaju visoka učilišta, govorile su predavačice **prof. dr. sc. Nina Begičević Redep** s Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu i **doc. dr. sc. Sandra Kučina Softić** iz Sveučilišnoga računskog centra.

O ključnim elementima agilnog upravljanja u procesu digitalne transformacije te o prilagodbi visokih učilišta potrebama postdigitalnoga doba raspravljalo se i na panel-raspravi, a panelisti **prof. dr. sc. Klaudio Pap**, dekan Grafičkoga fakulteta, **prof. dr. sc. Zdenko Tonković**, dekan Fakulteta strojarstva i brodogradnje, i **prof. dr. sc. Marin Vodanović**, dekan Stomatološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, podijelili su svoja iskustva te sudionicima panela najavili što sve poduzimaju za osiguravanje kvalitete obrazovanja u sljedećem razdoblju.

UI INFRASTRUKTURE

U prvom dijelu konferencije održane su i tri radionice: *Korak po korak do promjena: Referentni model poslovanja visokih učilišta i usluge Srca*, *Sustav za kolaboracijski rad s programskim kodom – OpenCode.HR s naglaskom na istraživački softver* i radionica dijamantnoga sponzora Axians Hrvatska i HPE operated by Selectum *Od e-infrastrukture do modela AI Factory: Nova generacija istraživačkih platformi*.

Drugi dio tematskoga bloka *Napredno računanje i umjetna inteligencija u službi znanosti* obuhvatio je uslugu Srca pod nazivom *Napredno računanje*, koja pomoću superračunala „Supek” i resursa za računanje u oblaku „Vrančić” te virtualnoga računalnoga klastera Padobran i platformi Jupyter i Galaxy omogućuje rješavanje računalno zahtjevnih problema. U nastavku programa održane su četiri radionice: *Vizualizacija istraživačkih podataka u Pythonu*, *Funkcionalnosti u Dabru: od pohrane do vidljivosti*, kao i radionica zlatnoga sponzora konferencije VMware by Broadcom *AI infrastrukture za privatni oblak* i radionica Kibernetička sigurnost zlatnoga sponzora AKD d.o.o.

DRUGI DAN KONFERENCIJE

Drugoga dana konferencije u tematskom bloku *Disruptivne tehnologije u obrazovanju te podrška studentima u kreativnosti* govorilo se o podršci studentima u njihovim svakodnevnim zadacima na fakultetima i akademijama. Tematski blok *ISeVO – Evidencije u visokom obrazovanju* donio je sudionicima detaljan pregled svih evidencija u okviru Informacijskoga sustava evidencija u visokom obrazovanju (ISeVO) te povezanost toga sustava s državnom digitalnom infrastrukturom i drugim informacijskim sustavima iz područja visokog obrazovanja i znanosti. Tematski blok *Europska digitalna lisnica i provjerljive vjerodajnice – revolucija digitalnog identiteta pod kontrolom korisnika* zainteresirao je velik broj sudionika konferencije.

Tematski blok *ISPiK – Reakreditacija i praćenje programskih ugovora u znanosti i visokom obrazovanju* obuhvatio je digitalnu podršku procesima osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju kroz predstavljanje ISPiK-a – nacionalnoga sustava za učinkovitije priku-

pljanje, upravljanje i korištenje podataka u postupcima reakreditacije i praćenja programskih ugovora.

U sklopu konferencije *Srce DEI 2026* održao se i četvrti **Nacionalni tripartitni sastanak EOSC-a** pod nazivom *Sva lica otvorene znanosti*. U prvom dijelu sastanka predstavnici Europske komisije, Udruženja EOSC-a, Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih i Srca raspravljali su o temama bitnima za razvoj otvorene znanosti u EU-u i Hrvatskoj, uključujući uspostavu nacionalnoga čvorišta EOSC-a u Hrvatskoj. U drugom dijelu sastanka predstavljeni su planovi Europske komisije za daljnji razvoj EOSC-a u 10. okvirnom programu za istraživanje i inovacije (FP10) te planovi za daljnji razvoj Udruženja EOSC.

POZVANA PREDAVANJA

Prvoga dana konferencije **prof. dr. sc. Iva Tolić** s Instituta Ruđer Bošković kao pozvana predavačica održala je nadahnuto predavanje *Od mikroskopa do superračunala: uloga infrastrukture u istraživanju raka*. U predavanju je na temelju svojih iskustava profesorica Tolić predstavila metodu dugotrajnog snimanja dioba pojedinačnih stanica te put od temeljnih bioloških procesa u stanici do suvremenih istraživačkih infrastrukture koje omogućuju njihovo razumijevanje i primjenu u medicini.

Drugi dan konferencije počeo je pozvanim predavanjem *The business of educational and research technology: who owns it and why it matters*, koje je održala **dr. sc. Janja Komljenović** sa Sveučilišta Edinburgh. U predavanju je analizirala neposredne izazove s kojima će se visokoškolske ustanove morati suočiti u skorij budućnosti. Govorila je i o posljedicama ulaska tehnoloških i UI tvrtki te nakladnika u visoko obrazovanje i istraživanje, kao i o njihovu nastojanju da monetiziraju goleme količine podataka koje stvaraju članovi akademske i znanstvene zajednice.

Predavanje prof. dr. sc. Ive Tolić

IZLOŽBA **MEMORIJA VREMENA**

Na Konferenciji su sudionici mogli pogledati izložbu **Memorija vremena**, postavljenu u povodu 55. obljetnice Srca. Izložba prikazuje sačuvanu tehnološku baštinu Srca – od linijskoga pisača i magnetskih vrpca, preko jednog od prvih osobnih računala, do superračunala i opreme kojom je ostvarena prva internetska veza Hrvatske sa svijetom. Uz to, prikazana je i originalna računalna oprema, arhivske fotografije, stari logotipi i novinski zapisi koji svjedoče o razvoju tehnologije i društva.

Svi koji žele vidjeti ovu izložbu i kako je izgledalo računarstvo kada je hardver zauzimao cijele prostorije, a podatci se čuvali na vrpcama i disketama, mogu to učiniti do kraja godine u zgradi Srca, Josipa Maročića 5 u Zagrebu.

„Srce već 55 godina predvodi digitalnu transformaciju znanosti i obrazovanja”

DODIJELJENA PRIZNANJA NAJZASLUŽNIJIMA

Na svečanosti u povodu 55. rođendana Srca ravnatelj Ivan Marić uručio je priznanja zaslužnim pojedincima i ustanovama. U kategoriji zaslužnoga pojedinca iz zajednice priznanje je dobila **dr. sc. Koraljka Kuzman Šlogar** iz Instituta za etnologiju i folkloristiku. U kategoriji zaslužnoga pojedinca iz Srca priznanje je dobio **dr. sc. Zoran Bekić**. U kategoriji zaslužnih ustanova priznanje je dobilo **Sveučilište u Zagrebu**, a primio ga je rektor Sveučilišta **prof. dr. sc. Stjepan Lakušić**.

O KONFERENCIJI SU REKLI.....

Miha Keber, Institut Ruđer Bošković

„Ja sam prvi put na konferenciji *Srce Dei*, izvrsna je atmosfera. Promoviram jedan rad koji radim s kolegama na Institutu Ruđer Bošković. Predstavljamo jedan korpus tekstnih podataka koji sakupljamo s repozitorija Hrčka i Dabra, koje Srce održava. Radi se o različitim akademskim tekstovima i znanstvenim člancima koje obrađujemo i kreiramo u jedan korpus čistog teksta za daljnje korištenje, primjerice za alate za umjetnu inteligenciju ili neko drugo strojno učenje koje bi koristilo te podatke. Kao student FER-a, na doktorskom sam studiju skoro pri završetku, i ovo mi je jedan dio istraživanja koje radim na Institutu Ruđer Bošković.”

Dr. sc. Matea Brižić, Sveučilište obrane i sigurnosti „Dr. Franjo Tuđman”

„Volim sudjelovati na konferencijama *Srce Dei*. Danas sam došla kao predstavica Sveučilišta obrane i sigurnosti „Dr. Franjo Tuđman”, a nekad sam dolazila kao studentica PMF-a Sveučilišta u Zagrebu. Ovdje se susrećemo s ljudima koji dijele iste probleme, raspravljamo o njima i pridonosimo njihovoj rješavanju u budućnosti. Ovogodišnje izdanje sudionicima nudi vrlo zanimljiva predavanja i radionice, a kibernetička sigurnost me najviše zanima jer je naše sveučilište trenutačno u postupku razvoja novih studijskih programa kojima je u središtu upravo kibernetička sigurnost.”

prof. dr. sc. VERICA DRAGOVIĆ-UZELAC

dekanica Prehrambeno-biotehnološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

RAZGOVARAO: Branko Nad
SNIMIO: Branko Nad i privatna arhiva

Povijest Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu duga sedam desetljeća priča je o znanju koje se neprestano mijenjalo, zajedno s potrebama društva, industrije i znanosti. Na njegovu čelu danas je prof. dr. sc. Verica Dragović-Uzelac, dekanica i redovita profesorica u trajnom zvanju, koja je i sama svoj akademski put započela upravo na PBF-u, gdje je diplomirala 1993., a doktorirala 2003. godine.

Njezina profesionalna biografija snažno je vezana za područje prehrambenog inženjerstva, osobito za kemiju i tehnologiju voća, povrća i začinskog bilja. Kao nastavnica sudjeluje u obrazovanju studenata na prijediplomskoj, diplomskoj i doktorskoj razini, s kolegijima koji obuhvaćaju kemiju i tehnologiju voća i povrća, začinsko i aromatično bilje te biološki aktivne spojeve u hrani i njihove mehanizme djelovanja.

Upravo ta kombinacija znanstvene specijalizacije i dugogodišnjega nastavnog iskustva daje joj osobitu širinu u promišljanju o ulozi hrane, biotehnologije i održivog razvoja u suvremenom svijetu. Sedamdeseti rođendan PBF-a stoga nije samo prigoda za pogled unatrag, nego i za razgovor o tome kako se mijenjala zna-

nost o hrani, što danas znači obrazovati stručnjake za budućnost i kako PBF odgovara na nove izazove.

S prof. Dragović-Uzelac razgovaramo i o njezinim studentskim danima, o iskustvu povratka na PBF u ulozi nastavnice, znanstvenice i danas dekanice, ali i o naraštajima studenata koji dolaze s drukčijim navikama, očekivanjima i ambicijama.

Prehrambeno-biotehnološki fakultet obilježio je velikih sedamdeset godina. Kada pogledate taj put, što Vam se čini najvažnijim nasljeđem PBF-a – u znanosti, obrazovanju i hrvatskoj industriji hrane?

Osjećam osobit ponos i zahvalnost što sam imala čast obnašati dužnost dekanice upravo u trenutku kada naš fakultet obilježava velikih sedam desetljeća postojanja. Iza te brojke ne stoji samo vrijeme nego bogata priča generacija studenata i nastavnika koji su predano gradili ovu instituciju, prenosili znanja, njegovali otvorenost prema inovacijama i ostavili dubok trag u razvoju gospodarstva i društva u cjelini.

Iz moje perspektive, najvrjednije nasljeđe Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta upravo su ljudi – generacije stručnjaka koji su svojim znanjem, odgovornošću i vizijom oblikovali hrvatsku prehrambenu i biotehnološku industriju, unaprijedili znanost te značajno doprinijeli očuvanju i promicanju javnog zdravlja.

U znanstvenom smislu, to nasljeđe očituje se u trajnoj usmjerenosti prema izvrsnosti i neprekidnoj potrazi za novim, boljim rješenjima u svim područjima našeg djelovanja. Kad je riječ o obrazovanju važno je da studente ne poučavamo samo činjenicama kroz teoriju i laboratorijske vježbe, seminare, nego da ih potičemo na kritičko promišljanje, samostalnost i odgovornost – vrijednosti koje nadilaze učionice i laboratorije i prate ih kroz cijeli profesionalni put. Također tijekom ovih sedamdeset godina PBF je izgradio čvrst i prepoznatljiv odnos s industrijom, temeljen na povjerenju i stručnosti. Brojni proizvodi i tehnološki procesi koji danas čine okosnicu prehrambenoga sektora, nose u sebi znanje i potpis naših stručnjaka, koji su upravo na našem fakultetu stekli osnovna znanja i postavili temelje svoje karijere.

Zato, kada govorimo o nasljeđu PBF-a, ne govorimo samo o prošlosti – govorimo o trajnoj vrijednosti koja živi u ljudima, u znanju koje se prenosi, izvrsnosti koju smo izabrali i u odgovornosti prema budućnosti koju zajedno stvaramo.

ŽIVOT PONEKAD BOLJE PLANIRA OD NAS SAMIH

Vi ste i sami diplomirali na PBF-u 1993. godine. Sjećate li se trenutka kada ste prvi put ušli na fakultet kao studentica – kakva je tada bila atmosfera i jeste li tada mogli zamisliti da ćete jednoga dana biti njegova dekanica?

Što je to bilo tako davno? To su periodi života koji se ne zaboravljaju: sjećam se žamora velikog broja meni nepoznatih lica, uzbuđenja, onog laganog straha pomiješanog s golemom znatiželjom. I onda je avantura studiranja krenula, hodnici puni smijeha, rasprava, skripti, da, da u to vrijeme se na predavanjima zapisivalo. Sjećam se da sam riješila sve zadatke iz *Stehiometrije* Milana Sikirice, i tako je nastala moja popularna skripta koju sam zdušno dijelila dalje. Atmosfera, živahna, vesela, bučna, uz puno smijeha, reklo bi se prava pomalo kaotična, kako i priliči studentskoj populaciji.

Jesam li tada mogla zamisliti da ću jednog dana biti dekanica? Ma ni u snu! Nisam ja u tom razdoblju uopće razmišljala o radu na PBF-u. Tada je samo bilo važno što više naučiti, položiti prve kolokvije i ispite, pogotovo teže, otići na neki dobar tulum, i moliti Boga da u laboratoriju nešto ne eksplodira... Malo se šalim, bila sam među najboljim studentima u svojoj generaciji, ali da će moja karijera započeti i toliko trajati na PBF-u te da ću postati dekanica, to mi nije bilo u planu. Sreća da život ponekad bolje planira od nas samih.

Što najviše pamтите iz svojih studentskih dana: profesore, laboratorijske vježbe, kolege, prve istraživačke izazove – ili možda neki trenutak koji Vas je trajno usmjerio prema znanosti?

Ne znam je li to dobro ili loše, ali imam dobro pamćenje. Trajalo bi predugo kada bih ispričala čega se sve sjećam. Uglavnom bilo je zanimljivo i na predavanjima, uživala sam radeći u laboratoriju, pogotovo kad bi pokus uspio pa nisam

Na kraju studentskih dana, s obranjenim diplomskim radom

morala ponavljati. Uživala sam i u druženju s kolegicama i kolegama, bilo je tu puno pjesme, plesa, smijeha. Kako jedna od mojih prijateljica voli reći „smijeha iz trbuha“, onog zaraznog, ne patvorenog.

Ali ako moram nešto posebno izdvojiti, onda je to trenutak kada shvatite da uživate u tome što studirate, da ne učite samo "za ispit", već da povezujete i da se vidite u tome. Znala sam da mi nema pomoći jer se razvila ljubav prema istraživanju i bilo je vrlo izvjesno da će moja karijera krenuti u tom pravcu, samo još nije bilo poznato mjesto radnje. Danas mi je drago što je to upravo PBF.

PBF je iznjedrio naraštaje stručnjaka koji danas rade u prehrambenoj industriji, biotehnologiji, nutricionizmu i znanosti. Koliko se, po Vašem mišljenju, promijenila uloga fakulteta od vremena kada ste Vi studirali do danas?

Ovisi iz kog konteksta gledamo, ali ono što se po mom mišljenju nije promijenilo su temeljne vrijednosti fakulteta: izvrsnost, kvaliteta i predanost znanju. Ono što se promijenilo je prilagođavanje studijskih programa potrebama tržišta rada i globalnim trendovima koji diktiraju neke nove pristupe u proizvodnji i sigurnosti hrane te razumijevanje složenih sustava koji uključuju održivost, očuvanje zdravlja, tehnološke inovacije i općenito odgovore na globalne izazove. Mislim da je PBF tijekom svih ovih godina prerastao tradicionalnu obrazovnu ulogu i postao snažan oslonac znanstvenoistraživačkom radu te pouzdan partner industriji.

POVEZANOST TEORIJE I PRAKSE JEDAN JE OD KLJUČNIH ELEMENATA SUVREMENOG OBRAZOVANJA

Biotehnologija je danas jedna od ključnih riječi budućnosti – od održive proizvodnje hrane do zdravlja i okoliša. Kako biste široj javnosti objasnili zašto je biotehnologija toliko važna za svakodnevni život?

Biotehnologija danas predstavlja jedan od temeljnih interdisciplinarnih pristupa koji integrira znanja molekularne biologije, genetike, mikrobiologije i biokemije s ciljem racionalnog iskorištavanja živih sustava ili njihovih komponenti za dobrobit čovjeka i okoliša. Njezina važnost proizlazi iz sposobnosti da intervenira na razini gena, stanice i metaboličkih mreža, čime omogućuje precizno upravljanje biološkim procesima. Možda djeluje apstraktno, ali niste ni svjesni koliko su, primjerice, isprepletene prehrambena tehnologija i biotehnologija. Primjerice, biotehnološki procesi su pri-

Postoji određena razina nepovjerenja prema tehnologiji u proizvodnji hrane, osobito prema genetskom inženjerstvu, što je često posljedica nedostatka razumijevanja, ali i neadekvatne komunikacije između znanstvene zajednice i javnosti

sutni u velikom broju proizvodnje prehrambenih proizvoda koje svakodnevno konzumiramo, npr. kruh i pekarski proizvodi (djelovanje kvasaca), proizvodi dobiveni fermentacijom poput mliječnih proizvoda, vina, piva, voćnih sokova, pri čemu se tijekom proizvodnje provodi enzimski obrada itd. Danas su biotehnološki procesi itekako važni, primjerice u razvoju funkcionalne i personalizirane hrane, povećanju prinosa uz smanjenje resursa te iskorištavanju i smanjenju otpada.

Kakav je odnos PBF-a i prehrambene industrije danas? Koliko studenti tijekom studija imaju priliku osjetiti stvarne izazove industrije – od razvoja proizvoda do kontrole kvalitete i inovacija?

Suradnja fakulteta i industrije danas je, usudim se reći, na visokoj razini, a ostvaruje se kroz zajedničke projekte, stručne prakse, istraživanja i razvoj novih proizvoda. Primjerice, kroz predmet Stručna praksa u trajanju od mjesec dana studentima omogućuje izravan doticaj sa stvarnim izazovima struke, što smatramo bitnim jer time studenti dobivaju nadogradnju na fakultetu stečenih znanja. Možda se neki ne bi sa mnom složili, ali osobno sam mišljenja da upravo ta povezanost teorije i prakse čini jedan od ključnih elemenata suvremenog obrazovanja.

Kakvi su današnji studenti u usporedbi s generacijama prije njih? Jesu li znatijeljniji, praktičniji, nestrpljiviji, poduzetniji – i što Vas kod njih najviše veseli?

Često čujemo kritike na račun studenata i nedostatnu zainteresiranost za znanja koja im se na fakultetu nude. Nekadašnje generacije studenata stjecale su znanja u uvjetima ograničenog pristupa informacijama, zbog čega je proces učenja zahtijevao više truda, strpljenja i sustavnog rada. Znanje se stjecalo sporije, ali često dublje, jer je svaki izvor informacija imao veću "težinu" i vrijednost. Današnje generacije nalaze se u potpuno drugom okruženju: dostupnost informacija je velika te su stoga informiraniji, otvoreniji i spremniji na brzo usvajanje novih znanja. Međutim, prisutni su novi izazovi, a to je selekcija i kritički pristup u vrjednovanju i razdvajanju bitnih od nebitnih informacija. To kod današnjih naraštaja studenata dovodi do češćeg mijenjanja interesa i fokusa, dok se ne pronadu.

Usporedno gledano, ranije generacije mogu se opisati kao strpljivije i ustrajnije, a današnji studenti su dinamičniji, radoznali i prilagodljiviji, ali često i manje strpljivi – što je odraz suvremenog načina života koji uključuje stalne promjene i prilagodbe.

Važno je naglasiti da se tim promjenama moraju prilagođavati i nastavnici. Suvremeno visoko obrazovanje zahtijeva nove pristupe poučavanju, znanstvenim istraživanjima, praćenju trendova i kontinuiranom usavršavanju. Generalno mogu poslati poruku i studentima i nastavnicima, a to je da studiranje nije jednosmjernan proces nego partnerstvo te da kvalitetno i napredno obrazovanje nastaje ako su zadovoljena dva kriterija: motivirani studenti i prilagodljivi nastavnici. Kod studenata me najviše veseli što su puni života, što su jednostavni mladi ljudi koji se vesele svojim uspjesima, što su ponekad nestašni, ali istovremeno pozitivni i srčani, i često ih u razgovorima, službenima i neslužbenima, podsjećam da im je ovo jedan od najljepših perioda života.

PROFESORI KAO SAVEZNICI, A NE PROTIVNICI

Kada biste današnjem brucosu ili brucosi PBF-a mogli dati jedan savjet na početku studija, a PBF-u jednu želju za idućih 70 godina, što biste rekli?

Mladi ljudi teško prihvaćaju savjete, ali ako dovoljno često ponavljate, nešto će i prihvatiti. Brucosima bih poručila da budu ustrajni i otvoreni prema novim iskustvima, što studiranje svakako jest, da međusobno što više komuniciraju te da budu konstruktivni i argumentirani u traženju svojih prava. Važno je da shvate da je griješiti ljudski i da su pogreške sastavni dio učenja i često najvrjedniji izvor znanja. Professore svakako treba shvaćati kao saveznike, a ne kao protivnike.

Što želim fakultetu? Isto što i sebi, sve najbolje. Želim da i u sljedećim desetljećima naš fakultet bude mjesto koje potiče izvrsnost, ali i čuva duh zajedništva, otvorenosti, i želim da ljudi osvijeste da fakultet čine pozitivni i zadovoljni ljudi. Zato neka i u desetljećima koja dolaze u našim laboratorijima jednako snažno odzvanjaju i znanstvena znatiželja i onaj iskreni, studentski smijeh – jer upravo u toj ravnoteži leži naša snaga. ///

ZNAMO LI ŠTO JEDEMO?!

Često govorimo o tome što jedemo, ali možda nedovoljno razumijemo kako hrana nastaje, kako se čuva, obrađuje i kontrolira. Jesmo li kao društvo dovoljno svjesni znanja i tehnologije koji stoje iza sigurnog i kvalitetnog obroka?

Smatram da svijest o važnosti hrane i njezine kvalitete u društvu doista raste, ali se bojim da je još uvijek nedostatna i površna. Učinjeni su npr. pomaci u segmentu čitanja deklaracija, informiranja o podrijetlu i nutritivnoj vrijednosti proizvoda, ali to poprilično ovisi i o dobnoj skupini i brojnim socioekonomskim čimbenicima. Također, mislim da većina potrošača rijetko razmišlja ili ima uvid u kompleksan sustav koji stoji iza proizvodnje hrane – od sirovine do gotovog proizvoda. Kritički gledano, percepcija potrošača često je oblikovana pojednostavljenim ili čak pogrešnim interpretacijama. Tako, primjerice, neki pojmovi poput "prirodno", "bez aditiva" ili "GMO-

free" nerijetko se doživljavaju kao sinonimi za sigurnost i kvalitetu. Istodobno, postoji određena razina nepovjerenja prema tehnologiji u proizvodnji hrane, osobito prema genetskom inženjerstvu, što je često posljedica nedostatka razumijevanja, ali i neadekvatne komunikacije između znanstvene zajednice i javnosti.

Danas potrošači sve više čitaju deklaracije, pitaju se o aditivima, šećeru, podrijetlu namirnica, održivosti i zdravlju. Vidite li u tome stvarni porast prehrambene pismenosti ili još uvijek ima mnogo zabluda i strahova?

Vidljiv je pozitivan pomak: potrošači su informiraniji, češće čitaju deklaracije i pokazuju interes za sastav, podrijetlo i održivost hrane. Ono na što se svakako želim kritički osvrnuti jest to što smo preplavljeni širenjem dezinformacija i pojednostavljenih interpretacija tehnoloških procesa, nutritivne vrijednosti, zdravstvenih benefita, što realno potrošača često dovodi u zabludu. Upravo zato ključno je kontinuirano ulagati u edukaciju i jačati povjerenje u znanstveno

utemeljene informacije, uz poticanje kritičkog promišljanja. Smatram da tu ključnu ulogu ima akademska zajednica, koja kroz istraživanja, obrazovanje i javnu komunikaciju treba približiti složenost prehrambenih sustava široj populaciji. Izazov je tim veći što znanstvene informacije često teško dopiru do šire javnosti ili se gube u medijskom prostoru preopterećenom informacijama i dezinformacijama. Na tome svakako treba raditi i smatram da ima dosta prostora za unaprjeđenja.

VELIKI USPJEH STUDENTICA PRAVNOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Mihaela i Tena riječima stigle do povijesnog zlata

Brown Mosten International Client Consultation Competition natjecanje je koje okuplja studente prava iz cijelog svijeta i stavlja ih u zahtjevne simulacije savjetovanja klijenata. Sudionici pritom moraju pokazati ne samo pravno znanje nego i sposobnost prepoznavanja problema, strukturiranja savjeta te jasne i učinkovite komunikacije s klijentima

PIŠE I SNIMIO: Branko Nad

Mihaela Geber i Tena Đapić, studentice Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, donijele su Hrvatskoj prvo zlato u povijesti natjecanja *Brown Mosten International Client Consultation Competition*. Posebnu težinu uspjehu daje i činjenica da je izdanje 2026. godine održano upravo u Zagrebu, pred domaćom akademskom zajednicom, u konkurenciji studenata iz cijelog svijeta.

Iako su do prava došle različitim putovima, obje su vrlo rano prepoznale da ih privlače riječi, argumenti, razumijevanje društva i sposobnost sagledavanja problema iz više kutova. Mihaela je odrasla u obitelji liječnika i kao djevojčica je mislila da će možda krenuti tim putem. No, to se promijenilo već u osnovnoj školi, kada se počela baviti debatnom.

Juraj Brozović, Tena Đapić, Mihaela Geber i Nikolina Filipović (foto: Pravni fakultet)

Na samom natjecanju izazova nije nedostajalo. Pravna analiza, psihološki pristup klijentu, timski rad i pritisak međunarodne konkurencije činili su kombinaciju koja je od natjecatelja tražila iznimnu koncentraciju. Mihaela priznaje da je sve bilo zahtjevno, ali da im je najveći pritisak stvarala upravo međunarodna konkurencija.

DOMAĆI TEREN – PREDNOST, ALI I PRITISAK

Već prvog dana upoznale su studente iz Kanade, Indije, SAD-a, Novog Zelanda, Nizozemske, Šri Lanke i drugih zemalja, mahom s uglednih fakulteta i s vrlo tečnim engleskim. Gledano po broju stanovnika, Hrvatska je bila najmanja

Kao mlade pravnice, vidimo slabosti ponajprije u sporosti postupaka i narušenom povjerenju građana u institucije. S druge strane, razlog za optimizam vidimo u mladim i ambicioznim ljudima koji ulaze u sustav. Važno ih je zadržati i omogućiti im razvoj, jer upravo oni mogu dugoročno jačati pravnu državu

Mihaela Geber

„Tada sam se zaljubila u snagu argumentacije i kritičkog razmišljanja te shvatila da se želim baviti strukom u kojoj su riječi alat za razumijevanje i oblikovanje društva”, kaže Mihaela.

Njezina prijateljica i kolegica Tena, pak, odmalena pamti ljubav prema pisanju, učenju, argumentiranju i promatranju stvari iz različitih perspektiva. Zanimali su je povijest, sociologija, politika i gospodarstvo, a već je u osnovnoj školi često slušala komentare da bi mogla biti dobra pravica. Pravo je zato vidjela kao idealan spoj različitih elemenata društvenih znanosti i kao priliku da iskoristi vlastiti potencijal. Danas, kaže, iskreno je zadovoljna svojim izborom.

JAKA MEĐUNARODNA KONKURENCIJA

Put do ovog uspjeha, međutim, nije bio samo pitanje talenta. Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu slovi kao zahtjevan studij, a obje ističu da ih je na početku najviše dočekala velika količina gradiva. Mihaeli je upravo to bilo najteže: naučiti kako učinkovito učiti, osobito na samom početku studija. Ne skriva da nema nužno lijepe uspomene na sve sate provedene uz knjigu, ali ističe da joj je upravo taj proces donio disciplinu i organizacijske vještine koje će joj pomoći u svim budućim izazovima.

Slično govori i Tena. Na početku joj je bilo zahtjevno priviknuti se na količinu gradiva i pronaći metodu učenja koja joj odgovara. Iako je u tom procesu bilo

stresa i napora, smatra da se sve isplatilo jer su disciplina i upornost ono što će joj ostati za cijeli život i što ju je oblikovalo za pravnu struku.

No, *Brown Mosten* nije natjecanje u pukom poznavanju pravnih normi. Ono traži nešto drugo: sposobnost razgovora sa strankom, smirenost, slušanje, etičnost, pravnu analizu prevedenu na razumljiv jezik i brzo snalaženje u nepoznatoj situaciji. Mihaela je te vještine počela razvijati još u Hrvatskom debatnom društvu, tijekom osnovne i srednje škole. Kada se upisala na fakultet, znala je da se jednoga dana želi okušati u natjecanju koje spaja praktične vještine s teorijskim pravnim znanjem.

Brown Mosten učinio joj se osobito zanimljivim jer u središte stavlja etički aspekt odnosa prema stranci. Zato su se ona i Tena odlučile prijaviti.

Tena je svoje praktične sposobnosti prepoznala već na drugoj godini studija, kada se s kolegama prijavila na *ELSA Negotiation Competition*, natjecanje koje simulira postupak pregovaranja radi sklapanja sporazuma. Osvojili su prvo mjesto, a ona je tada uvidjela da se dobro snalazi u nepoznatome, da može improvizirati kada je potrebno i zadržati smirenost u zahtjevnim situacijama. Na temelju tog uspjeha osvojili su i tečaj osnovne obuke medijacije u Hrvatskoj udruzi za medijaciju, gdje je dodatno učila o komunikaciji, rješavanju sporova i drugim „mekim” vještinama iznimno važnima u radu s ljudima.

„Kada sam prvi put vidjela poziv za *Brown Mosten*, znala sam da je to natjecanje u kojem želim sudjelovati”, kaže Tena.

Unatoč tomu što o pravu kruže brojne priče da se mora samo „štrebati” i da se studira deset godina, mislim da se vrijedi upisati na pravo i dati mu šansu ako osjećate da bi to mogao biti studij za vas. Pravo nije samo štrebanje, već zahtijeva logičko razmišljanje i razvijanje specifične pravne logike koja se iz ispita u ispit nadograđuje

Tena Đapić

zemlja na natjecanju, što je u početku djelovalo pomalo zastrašujuće.

„No, kao i u sportu, pokazalo se da možemo konkurirati i najvećima“, kaže Mihaela.

Slaže se s ovom ocjenom i Tena, ali dodaje da je posebno zahtjevan bio i dio pravne analize. Komplicirane pravne termine, koji studentima s vremenom postanu uobičajeni, stranci treba objasniti jasno, jednostavno i razumljivo, bez nepotrebnog ulaženja u složene pravne filozofije.

„To nekada zna biti izazovno i zahtijeva kreativnost u objašnjavanju“, ističe Tena. Kada su osvojile prvo hrvatsko zlato u povijesti ovoga natjecanja, svjesnost o razmjerima uspjeha nije došla odmah. Mihaela kaže da su obje ponosne Hrvatice i da im iznimno znači što su imale priliku pokazati da i mala zemlja ima mnogo pametnih i sposobnih mladih ljudi. Drago im je, dodaje, što fakultet prepoznaje njihov rezultat, a vjeruju i da će nastaviti razvijati ovo natjecanje za buduće naraštaje. Uspjeh je već potaknuo zanimanje drugih studenata. Nakon pobjede, mnogi su ih kolege pitali kako se mogu prijaviti, pa će, kaže Mihaela, njihov profesor sada imati pune ruke posla. Što se njih tiče, slavije još traje, ali pravi osjećaj svega što se dogodilo vjerojatno će doći tek s vremenom.

Tena dodaje da su tek nekoliko dana nakon natjecanja, kada su se dojmovi i adrenalin slegnuli, postale svjesne onoga što su postigle.

Iako bi se moglo pomisliti da je domaći teren bio prednost, natjecanje u Zagrebu za njih je, kaže Mihaela, zapravo bio dodatni pritisak. Nije uobičajeno da zemlja domaćin uopće dođe do završnice, a kamoli da pobijedi. Prema njezinu sjećanju, to se dogodilo tek jednom prije nekoli-

ko godina. Upravo zato nisu računale na ulazak u završnicu. Na kraju su, međutim, razbile sve sumnje.

U tome se potpuno s Mihaelom slaže i Tena. Njihov uspjeh neizbježno otvara i pitanje koliko hrvatski pravni studij studentima daje prostora za razvoj praktičnih, „živih“ pravničkih kompetencija. Mihaela ističe da na zagrebačkom Pravnom fakultetu postoje brojne mogućnosti: Pravna klinika, različite studentske udruge i projekti koje organiziraju profesori. Prilika ima, ali problem je u tome što takve aktivnosti uglavnom nisu obvezne.

„Studij je moguće završiti bez stvarnog doticaja s praksom, bez da student ikada vidi tužbu“, upozorava Mihaela.

TEORIJA BEZ PRAKSE NIJE DOVOLJNA

Mnogi studenti, kaže, osobito oni opterećeni polaganjem ispita, često nemaju ni vremena ni motivacije dodatno se uključivati. Zato smatra da postoji značajan prostor za napredak i da bi se Hrvatska mogla ugledati na neke europske sustave. Teorija je, ističe, važna za razumijevanje pravnih pitanja, ali bez praktičnog iskustva nije dovoljna.

Tena pritom dodaje da fakultet doista nudi mnogo mogućnosti za razvijanje praktičnih vještina kroz udruge, natjecanja i osobito Pravnu kliniku. Podsjećajući i da je na petoj godini potrebno proći neki oblik prakse, primjerice u uredu, na sudu, sudjelovanjem na natjecanju ili putem neke od drugih opcija. Ipak, budući da većina takvih aktivnosti nije obvezna, potrebna je volja samih studenata da se uključe.

Studentima je, naravno, prioritet polagati ispite. Važno je kroz ispite naučiti temeljne pravne institute, razviti pravnu

logiku i naučiti razmišljati kao pravnik. No, Tena vjeruje da se tijekom pet godina studija, uz ispite, ipak može pronaći vrijeme za neku praktičnu aktivnost koju fakultet pruža.

Kao mlade pravnice, obje prilično jasno vide i slabosti hrvatskoga pravnog sustava. Mihaela ih prepoznaje prije svega u sporosti postupaka i narušenom povjerenju građana u institucije. Ipak, razlog za optimizam vidi u mladim i ambicioznim ljudima koji ulaze u sustav. Važno ih je, kaže, zadržati i omogućiti im razvoj, jer upravo oni dugoročno mogu jačati pravnu državu. Tena se s tom ocjenom u cijelosti slaže.

Nakon povijesnog uspjeha, njihova poruka budućim studentima prava nije uljepšana, ali je ohrabrujuća. Mihaela kaže da se na Pravni fakultet može upisati svatko, ali da već na prvoj godini dosta ljudi odstane. Na kraju ostaju oni koji su uporni i koji se povremeno podsjetite zašto su se na njega uopće upisali.

Pravo je, ističe, široka i zanimljiva struka koja nudi mnogo različitih putova. Gотовo svaki aspekt života na neki je način reguliran, pa svatko može pronaći nešto za sebe: od autorskog prava za one koje zanima umjetnost do prava informacijskih tehnologija za one koje privlači tehnologija. Problem je, kaže, u tome što je teško unaprijed znati je li pravo uistinu pravi izbor dok se svi ti predmeti ne produ.

„Ne postoji formula kojom se to može unaprijed utvrditi, ali ako imaš neki unutarnji osjećaj koji te vuče prema pravu, vrijedi pokušati i vidjeti“, kaže Mihaela.

Na kraju dana, dodaje, s diplomom prava može se raditi mnogo toga, čak i izvan klasične pravne struke.

NE ODUSTATI ZBOG JEDNOG LOŠEG ISKUSTVA

Njezina kolegica Tena nadovezuje se na česte predrasude o studiju prava – da se mora samo „štrebati“ i da se studira deset godina. Smatra da, unatoč tim pričama, vrijedi se upisati na pravo i dati mu šansu ako netko osjeća da bi to mogao biti studij za njega. Pravo, kaže, nije samo štrebanje. Ono zahtijeva logičko razmišljanje i razvoj specifične pravne logike koja se iz ispita u ispit nadograđuje dok se različite grane prava s vremenom ne povežu u skladnu cjelinu.

Za to su potrebni strpljenje i upornost. Tena poručuje da se ne isplati slušati negativne priče o pojedinim ispitima niti odustajati zbog takvih priča ili nakon prvog pada. Najbolje je, smatra, vjerovati sebi i vlastitom planu.

Pravo nudi brojne aktivnosti, od udruge do natjecanja, i sigurna je da svatko može pronaći nešto što ga zanima. Najvažnije je, kaže, ne odustati zbog jednog lošeg iskustva ili jednog pada ispita, nego shvatiti da je sasvim normalno ponekad pasti, skupiti hrabrost i pokušati ponovno.

Upravo su tom kombinacijom znanja, upornosti, smirenosti i spremnosti da pravne pojmove približe stvarnim ljudima Mihaela Geber i Tena Đapić pokazale da se i s male pravne scene može doći do svjetskog vrha. A njihovo zlato iz Zagreba ostaje više od osobnog uspjeha: ono je dokaz da hrvatski studenti, kada im se pruži prilika, mogu stajati ravnopravno uz najbolje. //

Mihaela Geber | Tena Đapić

Tko su ovogodišnje pobjednice?

MIHAELA: Imam 23 godine i studentica sam četvrte godine Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dolazim iz Zagreba, a slobodno vrijeme najradije provodim u sunčanoj Jadrini kraj Šibenika, odakle je moja majka. Tijekom studija bila sam aktivna u studentskim udrugama poput ELSA-e te u Hrvatskom debatnom društvu, gdje sam djelovala kao sudac i vodila osnovnoškolski debatni klub.

U posljednje vrijeme više sam posvećena sportu, bavim se plesom, boulderingom, idem u teretanu, a ponekad igram i tenis. Ipak, prioritet mi je vrijeme provedeno s obitelji i prijateljima. Nema mi ništa ljepše nego na kraju napornog dana pogledati dobar film sa svojim dečkom, sestrom i šogorom.

TENA: Imam 24 godine i studentica sam četvrte godine Pravnog fakulteta, dolazim iz Zagreba. Slobodno vrijeme najviše volim provoditi s prijateljima i obitelji, pogledati dobar film ili seriju i biti u prirodi, posebno u Lici gdje imamo vikendicu.

Prije sam često crtala, pa je to hobi kojemu se namjeravam vratiti što je prije moguće. Mentorica sam u Pravnoj klinici u grupi za pomoć građanima u ovršnom postupku te sam članica te klinike već četiri semestra.

Dr. sc. Juraj Brozović, mentor, KATEDRA ZA GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO PRAVNOGA FAKULTETA

Pripreme za natjecanje obuhvaćaju nacionalnu i međunarodnu razinu. U prvim mjesecima timovi se pripremaju za nacionalno natjecanje. Uoči svake vježbe, studenti dobiju kratak e-mail tajnice, koja najavljuje u vezi s čim dolazi stranka (npr. buka koja dolazi od susjeda). Sami se pripremaju, a netko od bivših natjecatelja glumi stranku. U prvoj fazi tek vježbaju osnovne elemente intervjua kako bi mogli ravnopravno nastupiti na nacionalnom natjecanju početkom siječnja.

Vjerujem da je Mihaelin i Tenin put započeo tijekom rada u našoj Pravnoj klinici, gdje studenti pružaju pravnu pomoć stvarnim strankama. Upravo su ondje razvile empatiju, koja se teško može uvježbati, ali je ključna u radu s ljudima. Na to su nadgradile iznimno visoku razinu aktivnog slušanja, kao temelj kvalitetnog intervjua. Uz sve to, pokazale su i veliku marljivost. Iz razgovora u razgovor napredovale su i svaki put unaprijedile ono što možda prethodno nije bilo potpuno u skladu s onim što natjecanje traži.

Tjedan dana prije rekao sam im da imaju sve što je potrebno za pobjedu, ali da ne ovise samo o sebi, nego i drugim timovima. Istaknuo sam da je najvažnije da su one zadovoljne svojim razgovorom. To se zadovoljstvo pretočilo u samopouzdanje, a sve ostalo je povijest.

Nikolina Filipović, mentorica i bivša natjecateljica

Studentica sam Pravnog fakulteta i bivša natjecateljica na BM ICCU-u. Naime, 2024. godine kolegica Klara i ja plasirale smo se u polufinale međunarodnog natjecanja, a već od samog početka bilo mi je jasno da će to sudjelovanje postati jedno od najvrjednijih iskustava u mom dosadašnjem pravnom obrazovanju.

Taj se dojam dodatno učvrstio tijekom sljedećih dana, kada sam iz prve ruke svjedočila iznimnoj razini profesionalnosti, organizacije i pažnje prema detaljima, što je obilježilo svaki segment natjecanja.

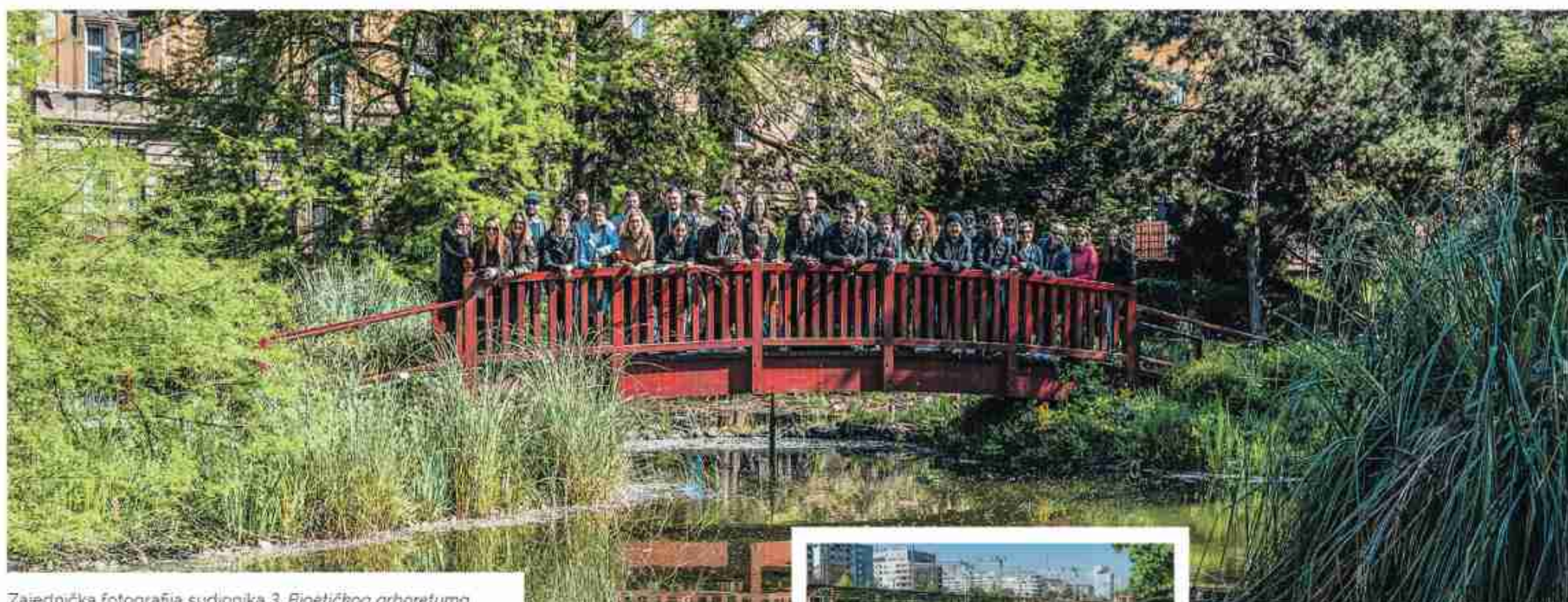
Nakon povratka u Hrvatsku postala sam svjesna stvarne vrijednosti našeg uspjeha, ali i svega što sam tijekom sudjelovanja naučila. Upravo je to potaknulo moju želju da nastavim biti dio ovog natjecanja pa sam uz potporu dr. sc. Brozovića odlučila preuzeti ulogu mentorice i iskoristiti priliku da svoje znanje prenesem na nove generacije studenata.

Ovo mi je druga godina u ulozi mentorice i izrazito sam ponosna što je iz godine u godinu vidljiv sve veći napredak hrvatskih timova. Posebno me veseli što imam priliku raditi s tako talentiranim studenticama kao što su Tena i Mihaela, ali i što sam bila dio ove priče upravo u trenutku kada je Hrvatska prvi put bila domaćin natjecanja te na njemu odnijela pobjedu.

ODRŽAN 3. BIOETIČKI ARBORETUM

Interdisciplinarni dijalog o prirodi, jeziku i društvu

PISE: Jan Defrančeski, Sveučilišni centar za integrativnu bioetiku Sveučilišta u Zagrebu
SNIMILI: Branko Nad i Antoni Jeśmanowicz

Zajednička fotografija sudionika 3. Bioetičkog arboretuma

U Zagrebu se 22. i 23. travnja 2026., povodom obilježavanja Dana planeta Zemlje, održavao 3. *Bioetički arboretum*, interdisciplinarni simpozij posvećen promišljanju odnosa čovjeka i više-nego-ljudskog svijeta. Simpozij su organizirali Hrvatsko filozofsko društvo, Hrvatsko bioetičko društvo i Sveučilišni centar za integrativnu bioetiku, uz suorganizaciju Odsjeka za filozofiju Filozofskoga fakulteta, Botaničkoga vrta Biološkoga odsjeka Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta te Etnografskoga muzeja u Zagrebu, koji je ove godine prvi put u ulogu suorganizatora. Program se odvijao na više lokacija – u Botaničkom vrtu, Etnografskom muzeju te u Sveučilišnom centru za integrativnu bioetiku – čime je dodatno istaknuta poveza-

nost znanstvenog, kulturnog i javnog prostora.

Simpozij je otvorio Vanja Stamenković izlaganjem o klimatskim promjenama i urbanom zelenilu, istaknuvši važnost redefiniranja prioriteta u planiranju gradskih ekosustava te potrebu za integracijom znanstvenih i društvenih perspektiva.

Tijekom dvodnevnooga programa održana su tri plenarna predavanja koja su tematski usmjerila rasprave. Tomislav Nedić problematizirao je pravni i etički status stabala te mogućnost njihova shvaćanja kao nositelja prava, a Maida Bilal govorila je o povezanosti ženskog iskustva, aktivizma i borbe za okoliš, naglašavajući važnost javnog angažmana. Drugoga dana Luka Janeš predstavio je suvre-

mena čitanja Leopoldove etike zemlje kao procesa društvene evolucije, otvarajući pitanje zrelosti društva za njezinu primjenu.

OD PRAVA PRIRODE DO BIOETIČKOG ODGOJA

Posebnu pozornost privukao je panel *METEO-LEX – vrijeme u jeziku, misli i kulturi*, koji je okupio stručnjake iz meteorologije i lingvistike te otvorio prostor raspravi o načinu prenošenja vremenskih informacija široj javnosti.

Na tom su panelu sudjelovali Vesna Đuričić, predsjednica Hrvatskoga meteorološkoga društva, Ivan Čačić, član Hrvatskoga meteorološkoga društva i dugogodišnji televizijski izvjestitelj vremenske prognoze, i Daniela Katunar s Odsjeka za lingvistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, voditeljica projekta *Meteorologikon – vrijeme u jeziku, misli i kulturi*, koji financira Europska unija, NextGenerationEU.

Daniela Katunar, Vesna Đuričić i Ivan Čačić

Jan Defrančeski i Vanja Stamenković

Daniela Katunar, Vesna Đuričić i Ivan Čačić

Performerice iz Varšave

Željka Petrović Osmak i Maida Bilal u Etnografskom muzeju

Na panelu se raspravljalo o važnosti komunikacije i razmjene informacija među različitim strukama i disciplinama u proučavanju vremena te u obavješćivanju javnosti o vremenskim prilikama. Naglasak je stavljen na oblikovanje meteorološke poruke koja je precizna i slijedi standarde struke, ali istodobno uzima u obzir različite čimbenike verbalne i neverbalne komunikacije, potrebne da poruka dopre do korisnika na željeni način, pri čemu valja izbjegavati pogrešne strategije prijenosa i nepouzdanе izvore koji dovode do pogrešnih tumačenja i reakcija na vremenske prilike.

Raspravljalo se i o budućnosti vremenske prognoze, gdje je u tijeku važan konceptualni pomak – od pitanja kakvo će vrijeme biti prema pitanju što će vrijeme činiti. Takav pomak zahtijeva, istaknuo je Čačić, blisku suradnju s drugim strukama – od tehničkih do društvenih, osobito sa sociolozima, psiholozima, pa i lingvistima. To je presudno za uspjeh sustava ranog upozoravanja.

Publika je imala priliku čuti mišljenja meteorologa i lingvisti o važnosti razlikovanja strukovnog nazivlja i svakodnevnih izraza, primjerice o razlikama između *zagađenja* i *onečišćenja*, preporuci da se koristi termin *oborina* umjesto *padalina*, kao i o subjektivnosti izraza poput *lijepo vrijeme* i *ružno vrijeme*. Svaki se izraz, zaključeno je, mora staviti u kontekst onoga što se želi iskazati i komu, a proučavanje jezika meteorologije nužna je djelatnost koja je u doba klimatskih promjena izrazito važna za društvo u cjelini.

Sekcijska izlaganja obuhvatila su širok raspon tema: od etike biljaka i prava prirode, preko dubinske ekolo-

gije i reinterpretacija Spinozine filozofije, do pitanja antropocentrizma, bioetičkog odgoja, održivih praksi poput knjižnica sjemenja te filozofijskih analiza prirode i više-nego-ljudskog svijeta.

ETIČKE IMPLIKACIJE SUVREMENE PROIZVODNJE HRANE

Značajan doprinos programu dao je i studentski panel *Priroda u amfiteatru konzumerizma – je li 'palac gore' uistinu znak za život?*, koji je organiziralo Udruženje studenata filozofije Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Na tom su se panelu otvorila pitanja etičkih implikacija suvremene proizvodnje hrane, uključujući i problem s industrijskim uzgojem životinja, poput farmi pilića, te šireg odnosa konzumerizma i života.

Umjetnički program posebno je obogatio prvi dan simpozija. U Botaničkom vrtu održan je autorski osmišljen interdisciplinarni umjetnički događaj *Život ide dalje* Manuele Pauk i Matije Vigato, koji je kroz performans i skulpture u javnom prostoru tematizirao kontinuitet života i smrti te otpornost prirode unatoč ekološkim krizama. Ovaj umjetnički segment bio je koncipiran kao prostorno i simbolički otvoren događaj, a njegova je dodatna dimenzija ostvarena paralelnim odvijanjem povezanoga programa u botaničkom vrtu u Varšavi, čime je uspostavljen međunarodni dijalog i naglašena univerzalnost bioetičkih pitanja.

U Etnografskom muzeju predstavljene su i izložba *Z/zemlja* Željke Petrović Osmak i prostorna instalacija *Gosti u grlu* Nikoline Butorac, koje su različitim umjetničkim medijima

istraživale odnos čovjeka i okoliša, nadovezujući se na tematski okvir simpozija i otvarajući prostor vizualnoga promišljanja bioetičkih pitanja. U muzeju, među ostalim, održan je i popratni kulturni program koji je uključivao i predstavljanje knjiga. Tim su povodom predstavljeni sljedeći naslovi: (I) knjiga *Zooživoti: antrozoologija i kritika kapitalocena* (Suzana Marjanić, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb 2024.), koja propituje odnos ljudi i životinja u kontekstu kapitalocena; (II) zbornik radova *Bioetika, odgoj i obrazovanje* (Jan Defrančeski (ur.), Udruženje studenata filozofije Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 2026.), koji okuplja radove o ulozi bioetike u

obrazovnim procesima te (III) zbornik radova *Egzistencija, nesigurnost i nasilje* (Lea Mraz (ur.), Udruženje studenata filozofije Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 2026.), koji tematizira suvremene društvene i egzistencijalne izazove.

Zaključno, 3. *Bioetički arboretum* potvrdio je svoju ulogu mjesta susreta znanosti, umjetnosti i društvenog angažmana. Tijekom bogata i raznolika programa otvorena su ključna pitanja suvremenog odnosa prema prirodi, pri čemu je dodatno naglašena potreba za interdisciplinarnim pristupom u suočavanju s ekološkim izazovima današnjice. ///

Sara Čajko, Jan Defrančeski i Mihael Urbanc

Impressum

AKADEMSKI LIST

Novine Sveučilišta
u Zagrebu

Redakcija:

Tatjana Klarić Beneta
Ana Konta
Branko Nađ

Glavni urednik:

dr. sc. Petar Bilobrk

Nakladnik:

Sveučilište u Zagrebu

Za nakladnika:

prof. dr. sc. Stjepan Lakušić,
rektor

Nakladnički savjet:

prof. dr. sc. Tibor Pentek,
predsjednik,
prof. dr. sc. Dubravko Majetić,
prof. dr. sc. Tomislav Josip Mlinarić,
red. prof. art. Jasenka Ostojić

Adresa redakcije:

Trg Republike Hrvatske 14
Telefon: 01 4698 187
akademski@unizg.hr
www.akademski.hr

Europska se tla degradiraju 'nevidljivo'. Glavni rizici utvrđeni su najnovijim istraživanjem *InBestSoil*

Iako je svijest o izazovima vezanima za zdravlje tla visoka među dionicima koji upravljaju zemljištem poljoprivrednicima i istraživačima, istraživanje provedeno na razini Europe u sklopu projekta *InBestSoil* pokazuje da su procjena i upravljanje zdravljem tla još uvijek u velikoj mjeri utemeljeni na vizualnim pokazateljima i fragmentiranim izvorima informacija. Rezultati ističu potrebu za integriranim pristupima upravljanju zdravljem tla koji povezuju znanstvene spoznaje s praktičnim alatima prilagođenima lokalnim kontekstima

PIŠE I SNIMIO: Sveučilište u Zagrebu Agronomski fakultet

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu od siječnja 2023. kao partner sudjeluje u provedbi europskoga projekta *InBestSoil*, punog naziva *Monetary valuation of soil ecosystem services and creation of initiatives to invest in soil health: setting a framework for the inclusion of soil health in business and in the policy making process*. Voditelj projekta na Agronomskom fakultetu je izv. prof. dr. sc. Igor Bogunović, a suradnice su izv. prof. dr. sc. Aleksandra Perčin i dr. sc. Marija Galić, svi sa Zavoda za opću proizvodnju bilja. Troje istraživača doprinose projektu stručnošću u području agroekologije, tloznanstva, održivog upravljanja tлом, razvojem metodologije i prijenosom znanja prema lokalnim dionicima.

prof. dr. sc. Igor Bogunović

Istraživanje *InBestSoil* analiziralo je postojeće prakse upravljanja tлом, njihovu povezanost sa zdravljem tla te povezanost gospodarske i društvene učinke. Sudionici su dolazili iz više europskih zemalja, uključujući Španjolsku, Italiju, Francusku, Litvu, Latviju, Hrvatsku, Nizozemsku, Švicarsku i Ujedinjeno Kraljevstvo. Među ispitanicima su bili istraživači (45 %), poljoprivrednici i šumari (22 %), kao i drugi dionici uključeni u upravljanje zemljištem i razvoj javnih politika.

Dvije trećine ispitanika navelo je da su prepoznali probleme vezane za zdravlje tla na zemljištu kojim upravljaju ili s kojim rade: vidljive promjene u strukturi i izgledu tla, pokazatelji erozije i smanjenje bioraznolikosti. Istodobno je 60 % ispitanika ocijenilo svoje tlo dobrog stanja, što upućuje na jaz između percepcije zdravlja tla i prisutnosti temeljnih procesa degradacije.

„Ono što primjećujemo jest snažna svijest o važnosti zdravlja tla, ali i nedostatak dosljednih metoda za njegovu sustavnu procjenu i upravljanje. Taj jaz između percepcije i procjene utemeljene na dokazima, upravo je područje u kojem *InBestSoil* želi djelovati, povezujući znanstvene spoznaje s praksama upravljanja zemljištem u stvarnim uvjetima“, izjavio je Andrés Rodríguez Seijo, istraživač i koordinator projekta *InBestSoil* na Sveučilištu u Vigu.

Izazovi povezani s vodom pokazali su se kao najčešće prijavljena zabrinutost u vezi sa zdravljem tla, pri čemu su problemi sa stagnacijom vode i odvodnjom zahvatili približno dvije trećine ispitanika. Također su često istaknuti problemi s zbijenošću

ispitanika navelo je ili povećanje troškova proizvodnje ili neznatne promjene troškova nakon uvođenja organskih i ekoloških praksi, koje ipak mogu rezultirati većim prinosima i stabilnošću.

„Istraživanje potvrđuje da ulaganje u zdravlje tla nije samo ekološka nužnost, nego i gospodarska odluka. Čak i kada se troškovi ne smanje odmah, zdravlja tla doprinose otpornosti, produktivnosti i dugoročnoj održivosti, što postaje sve važnije u kontekstu klimatskih pritiska. Osim toga, to može aktivno pridonijeti razvoju održivijih i na budućnost usmjerenih poslovnih modela“, dodao je Andrés Rodríguez Seijo.

Izvori znanja i informacija i dalje su fragmentirani, pri čemu se većina ispitanika oslanja na znanstvene časopise i internetske izvore. Iako se oko dvije trećine ispitanika osjeća umjereno ili vrlo sigurnima u svoje znanje o učinkovitim praksama za zdravlje tla, značajne prepreke, poput ekonomskih ograničenja, ograničene institucionalne potpore i nedostatka znanja, mogu usporiti širu primjenu. Rješavanje tih prepreka ciljanom edukacijom, financiranjem i političkom potporom može ojačati angažman dionika i provedbu integriranih pristupa upravljanju.

Sveukupno, istraživanje *InBestSoil* ističe da su dostupni alati i suradničko učenje ključni za osnaživanje dionika, istraživača, poljoprivrednika i donositelja odluka radi poboljšanja upravljanja tлом diljem Europe. ///

izv. prof. dr. sc. Aleksandra Perčin
i dr. sc. Marija Galić

tla te poteškoće povezane s kiseloošću ili alkalnošću tla, što upućuje na strukturalna i kemijska ograničenja koja mogu smanjiti produktivnost i otpornost, osobito u uvjetima klimatskih promjena.

Istraživanje pokazuje da se mnoge održive poljoprivredne prakse već primjenjuju. Plodored je široko zastupljen, a značajan udio ispitanika navodi primjenu reducirane obrade tla i pokrovnih usjeva. Međutim, razlike između spontanosti i potaknutih odgovora sugeriraju da se razina provedbe i razumijevanje tih praksi razlikuju. Dok oko dvije trećine ispitanika primjenjuje organska gnojiva, u većini slučajeva ispitanici nisu naveli primjenu mineralnih gnojiva.

S gospodarskoga stajališta, primjena organskih i ekoloških praksi može dovesti do većih prinosa i veće stabilnosti, potičući upravitelje zemljišta i poljoprivrednike da prepoznaju opipljive koristi ulaganja u zdravlje tla. Gotovo tri četvrtine

O projektu *InBestSoil*

Projekt *InBestSoil*, koji vodi Sveučilište u Vigu, a koordinira istraživač Andrés Rodríguez Seijo, započeo je u siječnju 2023. *InBestSoil* koristi inovativni poslovni model kako bi uspostavio okvir za ulaganje u očuvanje i obnovu zdravlja tla, razvijajući sustav za vrjednovanje usluga ekosustava koje pruža zdravo tlo te uključujući te vrijednosti u poslovne modele i poticajne mehanizme. Time se javnim i privatnim organizacijama omogućuje oblikovanje strategija, zajedno s lokalnim dionicima, i zajednički rad na provedbi politika EU-a, uz pružanje podataka, dokaza, alata i modela za procjenu doprinosa ulaganja u zdravlje tla prijelazu prema dugotrajnoj i dugoročnoj otpornosti tla. Ovaj projekt traje 48 mjeseci, ima proračun veći od 5 milijuna eura i financira ga Europska unija kroz program Obzor Europa (*Horizon Europe*). Uključuje 20 partnera iz 10 zemalja različitih profila: sveučilišta, mala i srednja poduzeća, konzultantske tvrtke, poljoprivrednike, nevladine organizacije i druge subjekte.

Studenti prijediplomskoga studija *Krajobrazna arhitektura Agonomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* ostvarili su izniman uspjeh osvojivši prvo mjesto na međunarodnom studentskom natjecanju *Climathon 2026*, koji se 16. i 17. travnja održavao u Moravskim Toplicama u Sloveniji. Hrvatski tim činili su studenti 3. godine prijediplomskoga studija krajobrazne arhitekture Marta Brčić, Katarina Vlatković i Karak Kruhak.

Radionica *Climathon 2026 – Toplinski otoci u urbanim sredinama* dvodnevni je izazov namijenjen pronalaženju inovativnih, stručno utemeljenih i arhitektonski prikladnih rješenja za smanjenje odnosno uklanjanje toplinskih otoka u urbanim područjima. Natjecanje je organizirano u sklopu projekta *ARCADIA* programa *Obzor Europa*, namijenjenog jačanju europskoga istraživačkog prostora, osnaživanju europske konkurentnosti te usmjeravanju i ubravanju digitalne i zelene tranzicije, europskoga oporavka, pripravnosti i otpornosti.

POBJEDNIČKI TIM

„Kao tim funkcionirali smo izvrsno, što je i nas same pomalo iznenadilo. Premda smo kolege i dobri prijatelji, do tada nikada nismo radili na zajedničkom projektu u ovom sastavu. Stvarno smo se dopunjavali – svatko je davao ideje koje smo potom zajedno razrađivali, a sve je teklo glatko, kao i naša finalna ideja *Green Flow Ptuj*. Najveći izazov bilo je vrijeme, koje je bilo ograničeno na nekih 24 sata, ali kako smo brzo smišljali rješenja, sve smo ostvarili u zadanom roku”, otkriva **Katarina Vlatković** iz pobjedničke ekipe.

Za nju je ova nagrada velik poticaj i potvrda jer ih, kaže, studij krajobrazne arhitekture sveobuhvatno priprema za stvarne izazove i prostorne probleme s kojima će se susretati kao projektanti.

Ciljevi *Climathona* su sljedeći: potaknuti razvoj stručnih, izvedivih i održivih rješenja, ojačati razumijevanje toplinskih otoka i njihovih prostornih posljedica, stvoriti skup konkretnih projekata za općine i regiju te poticati interdisciplinarnu suradnju. Osigurane su i praktične i novčane nagrade za tri najbolje ideje.

„Uvijek je lijepo dobiti priznanje ili pohvalu za svoj rad. Drago mi je da već s dosadašnjim znanjem možemo osmisliti dobro rješenje i nešto postići, što je potvrda da dobro radimo, a ujedno je i odličan poticaj”, ističe student **Karak Kruhak**.

S njim se slaže i kolegica **Marta Brčić**, koja prije početka studiranja krajobrazne arhitekture nije znala mnogo o studiju. No, kako je vrijeme odmicalo, studij ju je postupno oduševljavao jer obuhvaća razna područja. Danas bi ga rado preporučila svim maturantima koji su i dalje u dvojbi ili se ne žele ograničiti na samo

Natjecanje *Climathon 2026* održano je u Moravskim Toplicama

Studenti krajobrazne arhitekture osvojili prvo mjesto na natjecanju u Sloveniji

Tim studenata Agonomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu imao je najbolje rješenje za ublažavanje toplinskih otoka u gradu Ptuj na međunarodnom natjecanju *Climathon 2026* u Moravskim Toplicama

PISE: Ana Konta

FOTO: Agonomski fakultet

Pobjednički tim sa sudionicima konferencije

jedno područje. Zašto je važno projektiranje okoliša i razvoj stručnih i izvedivih rješenja, objasnila je ukratko:

„Projektiranje okoliša veoma je važno jer su ovako intenzivne i ubrzane klimatske promjene zapravo izazvane ljudskim zadiranjem u okoliš i njegovim promjenama.”

U ŽIRIJU I JEDNA NOBELOVKA

Događaj je okupio studente, stručnjake, istraživače, arhitekta, prostorne planere, okolišne stručnjake i sve koji žele doprinijeti rješavanju problema s toplinskim otocima. Pobjednički rad *Green Flow Ptuj* posebno se izdvajao jer je ponudio nekoliko rješenja za ublažavanje toplinskih otoka u Ptuj.

Timovi su svoja rješenja predstavili u sklopu konferencije *Trajnost je budućnost*, a predsjednica ocjenjivačkoga suda bila je prof. dr. sc. Lučka Kajfež Bogataj, dobitnica Nobelove nagrade za mir 2007. godine i vodeća stručnjakinja za klimatske promjene. Uz nju, radove su ocjenjivali prof. dr. sc. Igor Žiberna i dr. sc. Lidija Tušek.

„Pobjednički rad istaknuo se integralnim pristupom suočavanju s toplinskim otocima. Umjesto fokusiranja na točkaste intervencije, obuhvatio je širi prostorni kontekst Ptuja. Kroz razvoj mreže zelene infrastrukture rješenje nudi sustavan odgovor na klimatske izazove, istodobno jačajući društveni aspekt i kvalitetu bo-

ravka u javnom prostoru te uvažujući povijesni kontekst naselja”, istaknula je **doc. dr. sc. Dora Tomić Reljić**, voditeljica projekta za partnera Sveučilište u Zagrebu.

Mentori prijavljenim timovima bili su predstavnici REGEA-e (Josip Beber, mag. ing. amb.), Znanstveno-istraživačkog centra Bistra Ptuj (mag. Mirjana Nenad) te djelatnici Sveučilišta u Zagrebu Agonomskoga fakulteta (doc. dr. sc. Dora Tomić Reljić, Lara Bogovac, mag. ing. prosp. arch., i izv. prof. art. Monika Kamenečki).

„Grupa *Green Flow Ptuj* jedina je izradila cjelovitu analizu urbanih toplinskih otoka Ptuja i predložila nekoliko rješenja za njihovo ublažavanje na primjerima različitih tipova prostora (ulica, parkiralište, poslovna zona, arheološko nalazište i sl.). Pri izradi rješenja vodili su računa o prirodnim i kulturnim obilježjima prostora, imajući na umu njegove postojeće funkcije, ali i potencijale za sadašnje i buduće korisnike”, objašnjava asistentica **Lara Bogovac**, mag. ing. prosp. arch., jedna od mentorica najuspješnije ekipe na natjecanju.

ARCADIA je projekt koji se financira iz programa *Obzor Europa – European Innovation Actions* kao odgovor na poziv „Testiranje i demonstracija transformativnih rješenja za klimatsku otpornost, integriranje rješenja temeljenih na prirodi u sustavnu transformaciju”. Glavni je cilj projekta *ARCADIA* mobilizirati osam europskih regija i zajednica iz Ita-

lije, Hrvatske, Austrije, Danske, Švedske, Bugarske, Rumunjske i Slovenije kako bi ubrzale usvajanje rješenja temeljenih na prirodi (NBS – Nature-based Solutions).

Korištenjem stečenih znanja u različitim političkim područjima i regijama, *ARCADIA* želi olakšati široku primjenu rješenja temeljenih na prirodi, osiguravajući da su istodobno prilagođena lokalnim uvjetima i široko primjenjiva. Uključivanje zajednica i društvenih partnera ključno je za uspjeh NBS-a. Projekt *ARCADIA* nastoji osigurati da ti dionici budu predvodnici inovacija, što može dovesti do veće društvene prihvaćenosti i klimatskih akcija vođenih zajednicom.

Čestitamo pobjedničkom timu s Agonomskoga fakulteta na izvrsnom uspjehu!!!

Pobjednički tim iz Zagreba prima nagradu

Sveučilište u Zagrebu predstavilo se na međunarodnom sajmu sveučilišta **UPC International Fair 2026** u Peruu

PIŠE I SNIMIO: dr. sc. Bernard Špoljarić, Sveučilište u Zagrebu

Nastavljajući svoju dugoročnu strategiju jačanja međunarodne vidljivosti i širenja mreže globalnih partnera, izaslanstvo Sveučilišta u Zagrebu boravilo je od 13. do 17. travnja 2026. u službenom posjetu Limi, peruanskom glavnom gradu. Središnji događaj posjeta bio je međunarodni sajam sveučilišta – **UPC International Fair 2026** – koji se održavao 17. travnja 2026. u organizaciji Peruanskoga sveučilišta primijenjenih znanosti (Universidad Peruana de Ciencias Aplicadas – UPC). Ovaj jednodnevni sajam organiziran u kampusu Monterrico, jednom od četiriju kampusa partnerskoga sveučilišta UPC, posjetilo je više od tisuću studenata kako bi se informirali o mogućnostima međunarodne razmjene prema više od 100 međunarodnih partnera.

Predstavništvo Središnjega sveučilišnog ureda za međunarodnu i međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta u Zagrebu ovom je prilikom predstavilo studijske programe na engleskom jeziku, ponuda kojih obuhvaća tehničke, biomedicinske i društvene znanosti te interdisciplinarnu studiju. Predstavljeni su i programi mobilnosti koji stranim studentima omogućuju boravak na Sveučilištu u Zagrebu. Posebice su predstavljene Sveučilišna (ljetna) škola hrvatskoga jezika i kulture, kao i tečajevi hrvatskoga jezika koji se izvode na Sveučilištu u Zagrebu, a koji su posebno zanimljivi potomcima iseljenika iz Republike Hrvatske. Velik broj posjetitelja zainteresiranih za Sveučilište u Zagrebu pokazao je kako studenti danas, osim vrhunskog obrazovanja, traže i sigurno okruženje, bogatu kulturu te priliku za globalno povezivanje, posebice kroz Erasmus+ program mobilnosti, sufinanciran sredstvima Europske unije.

Tijekom istoga tjedna, od 13. do 16. travnja 2026., predstavništvo Sveučilišta u Zagrebu posjetilo je kampuse partnerskih sveučilišta u Limi, s kojima su održani bilateralni sastanci u svrhu produbljivanja postojeće suradnje. Uz domaćina sajma UPC, to su bili i **Universidad San Ignacio de Loyola (USIL)** i **Universidad Privada San Juan Bautista (UPSJB)**. Radni sastanak u kam-

SUZG na UPC 2026

UPC 2026

Studenti na UPC 2026

Sastanak na Universidad San Ignacio Loyola

Sastanak na Universidad Privada San Juan Bautista

pusu USIL-a održao se je s predstavnicima ureda za međunarodnu suradnju, gospodinom Josemartiom Delgadam Velascom i gospodinom Jorgeom Navarreteom Pinom. Razgovor je bio usredotočen na evaluaciju dosadašnje suradnje u okviru bilateralnog sporazuma te na planove budućih aktivnosti, osobito s obzirom na studijske programe u kojima USIL prednjači u regiji. Na UPSJB-u su izaslanstvo Sveučilišta u Zagrebu primili gospodin Willian Sanchez i gospođa Rocío S. Espinal Espinoza, a tema razgovora bila je uspostava konkretnijih protokola za razmjenu nastavnog i nenastavnog osoblja. Glavna tema ovih sastanaka bila je intenziviranje mobilnosti studenata, ali i nastavnog te nenastavnog osoblja u svrhu transfera znanja i intenziviranja istraživačkih projekata kao ključnih aktivnosti za podizanje akademske i istraživačke kvalitete na visokoobrazovnim institucijama. Partnerska sveučilišta izrazila su veliko zanimanje za uspostavljanje suradnje sa sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu u organizaciji kraćih programa suradnje, poput ljetnih i zimskih škola.

Važnu ulogu u organizaciji i uspjehu ovoga posjeta imala je **Ana Maria Kuljevan**, počasna konzulica Republike

Hrvatske u Peruu, čiji je predani rad na promicanju hrvatskih interesa i kulture zapažen na međunarodnoj razini. Peru je dom jedne od najstarijih hrvatskih iseljeničkih zajednica u Južnoj Americi, a njihova želja za povezivanjem s domovinom predaka nikada nije bila jača. Tijekom radnog sastanka s počasnom konzulicom Kuljevan razgovaralo se o modalitetima snažnijeg povezivanja s brojnom hrvatskom iseljeničkom zajednicom u Peruu. Zaključeno je da je obrazovanje najčvršća spona za stupanje u kontakt i povratak mladih naraštaja u Hrvatsku. U tom pogledu posebice se razgovaralo o ulozi koju u tome ima Sveučilište u Zagrebu te o inicijativi osnivanja lektorata hrvatskoga jezika u Peruu kao kulturnog i obrazovnog svjetionika za trajno povezivanje Zagreba i Lime.

Prema preporuci počasne konzulice Kuljevan, predstavništvo Sveučilišta u Zagrebu posjetilo je i dvije elitne međunarodne škole u Limi koje, kao inkubatori budućih lidera, svoje učenike pripremaju za studij na engleskom jeziku: **Colegio Franklin Delano Roosevelt (The American School of Lima)** i **Marxham College**. Ove škole pružaju obra-

zovanje prema međunarodnim kurikulumima (poput IB programa), a učenici obiju škola svoje obrazovanje redovito nastavljaju u engleskom govornom području na najbolje rangiranim svjetskim sveučilištima. Ovu priliku Sveučilište u Zagrebu iskoristilo je za predstavljanje svojih studijskih programa na engleskom jeziku, kao i za mogućnosti međunarodne mobilnosti dostupne budućim studentima, te je time poslalo jasnu poruku kako pruža akademske mogućnosti po mjeri najboljih studenata.

Radnim posjetom Peruu, području koje unatoč velikoj zemljopisnoj udaljenosti s Hrvatskom dijeli duboke povijesne, demografske i sve snažnije akademske veze, Sveučilište u Zagrebu poslalo je snažnu poruku o važnosti internacionalizacije. Povezivanjem s ključnim partnerima, animiranjem dijaspore i ulaskom u elitne srednje škole, Sveučilište gradi mrežu koja će osigurati njegovu relevantnost u desetljećima koja dolaze. ///

STUDENSKI ZBOR KOJI SPAJA STOMATOLOGIJU, GLAZBU I ZAJEDNIŠTVO

Z(u)bor podjednako zbori o zubima i tonovima

Mješoviti pjevački zbor Stomatološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu nastao je iz studentske inicijative nakon Dentakla, a danas okuplja 23 člana, studente od prve do šeste studijske godine, pod stručnim vodstvom maestra Josipa degl' Ivellija i pod koordinacijom studentice Julije Jaćimović

PIŠE: Branko Nad
FOTO: Z(u)bor i privatna arhiva

Nakon glazbeno-scenskoga spektakla studenata i djelatnika Stomatološkoga fakulteta *Dentakl*, koji se održao u prosincu 2014., među studentima se rodila ideja o osnivanju pjevačkoga zbora pri Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Inicijativu su pokrenule tadašnje studentice Helena Vučković, Gabriela Jelinić, Ivana Ivančić i Nina Lukić, danas diplomirane doktorice dentalne medicine.

Zbor se s probama započeo u akademskoj godini 2015./2016., a od samih početaka njegova organizacijska i umjetnička voditeljica bila je Mia Maltar, također danas diplomirana doktorica dentalne medicine. Pod ravnanjem maestra Josipa degl' Ivellija, stručnog voditelja i dirigenta, Z(u)bor djeluje od 2018. godine. Danas ima 23 člana, studente od prve do šeste godine Stomatološkoga fakulteta, te je s vremenom od primarno ženskoga zbora prerastao u mješoviti.

Julia Jaćimović, 24-godišnja studentica šeste godine Stomatološkoga fakulteta, rodom iz Osijeka, danas je voditeljica i koordinatorica Z(u)бора. Iako nije bila prisutna na samim počecima, početna je ideja, koliko joj je poznato, nastala kao spoj druženja i umjetničkog izražavanja. Studentima je zbor pružio priliku da se povežu izvan fakultetskih obveza, ali i da glazbom predstavljaju svoj fakultet na različitim događanjima.

„Smatram da je ta ideja održana do danas. Zbor spaja ugodno s korisnim – potiče opuštanje kroz glazbu, promovira zajedništvo i identitet fakulteta”, kaže Jaćimović.

U samom nazivu Z(u)bor krije se prepoznatljiva igra riječima između zbora, zuba

i stomatologije. Upravo je ona, smatra Jaćimović, važan dio identiteta ansambla. „Vjerujem da smo jedini studentski zbor na kojem se podjednako vremena priča o zubima i o tonovima. Šalu na stranu, igra riječima u nazivu Z(u)bor zapravo predstavlja tko smo mi, a na kraju dana, bilo kroz pjesmu ili kroz struku, cilj nam je isti – izmamiti osmijeh!”

REPERTOAR KOJI RASTE ZAJEDNO SA ZBOROM

Maestro Josip degl' Ivellio opisuje Z(u)bor kao komorni pjevački ansambl koji

Julia Jaćimović

mo, Josip degl' Ivellio

KULTURA, UMJETNOST I SPORT

je započeo kao ženski zbor, a posljednjih nekoliko godina djeluje kao mješoviti. Njegov identitet, kaže, čine studentice i studenti Stomatološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji probama i nastupima pristupaju radosno i vedro, puni volje i želje za učenjem novih zbornih vještina te za stalnim napredovanjem u radu.

Repertoar se, objašnjava maestro, bira prema trenutačnim mogućnostima zborova. Kako se ansambl razvija, tako raste i program – tehnički i interpretacijski. U tom su procesu važni kontinuirani rad i stalna želja za napretkom. Ponekad, dodaje, postoje i „naručene“ ili „zamoljene“ skladbe, pa ih zbor nastoji naučiti. Svi nastupi prilagođavaju se trenutku, publici i svrsi nastupa.

U izboru programa sudjeluju i članovi zborova. Oni katkada imaju ideje o tome što bi željeli pjevati, no na dirigentu je, kaže Degl' Ivelio, da im objasni zašto je neka ideja dobra ili nije dobra. Reperto-

ar se zato bira tako da ga zbor može trajno koristiti, a ne samo za jednu priliku nakon koje bi se skladba rijetko ili gotovo nikada ponovno izvodila.

Priprema jedne skladbe ovisi o njezinoj tehničkoj zahtjevnosti, ali svaka se skladba u pravilu uvježbava na nekoliko proba prije prve izvedbe. Isto vrijedi i za nastupe, jer, ističe maestro, nije isto otpjevati jednu ili dvije skladbe na promociji, nastupiti na važnom međunarodnom kongresu ili izaci na natjecanje.

Probe se redovito održavaju jednom tjedno, a prema potrebi, uoči važnijih ili zahtjevnijih nastupa, i dva puta tjedno. No rad sa studentskim zborom ima i svoje posebne izazove. Najzahtjevnije je, kaže maestro, okupiti što više članova, po mogućnosti sve, jer studenti uz gust akademski raspored imaju i obveze na klinikama. Zato se probe održavaju u kasnijem večernjem terminu, od 21.30 do 23.00.

POVIJESNI ODLAZAK NA NATJECANJE

Najvažniji događaj koji je pred Z(u)borom, prema riječima maestra Degl' Ivelija, povijesni je odlazak na Natjecanje hrvatskih pjevačkih zborova u Zagrebu. Riječ je o natjecanju koje se održava svake druge godine i koje se u 2026. godini može pohvaliti svojim osamnaestim izdanjem. Za Z(u)bor je već sama odluka da se upusti u takav pothvat velik uspjeh.

„Nadamo se najboljim rezultatima, no svjesni smo da je pred nama još puno godina učenja i marljiva rada“, poručuje maestro.

Kada se prisjeća dosadašnjih nastupa, Degl' Ivelio posebno izdvaja suradnju s Akademskim muškim zborom FER-a iz razdoblja kada je Z(u)bor još bio samo ženski zbor. Ta se suradnja dogodila dva puta: prvi put kada su članice Z(u) bora gostovale na redovitom godišnjem

koncertu Akademskoga muškog zborova FER-a, a drugi put kada su zajedno otišli u Šibenik i ondje održali zajednički koncert.

Posebno mjesto u sjećanju zborova imaju i nastupi na smotrama sveučilišnih zborova, koje su se pod nazivom *Festa Choralis* kontinuirano održavale devet godina, do 2019., u Hrvatskom glazbenom zavodu u Zagrebu.

Na pitanje priželjkuju li nove nastupe, suradnje s drugim zborovima, snimanja, natjecanja ili možda širenje repertoara u novim glazbenim smjerovima, maestro odgovara jednostavno: „Uvijek smo otvoreni za suradnju!“ A kada bi Z(u)bor morao opisati jednom pjesmom ili jednim glazbenim pojmom, ne dvojiti: „Uvijek RADOSNO i ALLEGRO!“

PJEVAČICE O TOME KAKO
USPIJEVAJU USKLADITI PROBE,
NASTUPE I UMJETNIČKE OBVEZE SA
STUDIRANJEM STOMATOLOGIJE,
UČENJEM I POLAGANJEM ISPITA I ŠTO
IM ZBOR ZNAČI U STUDENTSKOME
ŽIVOTU

Andrea Ševarac, šesta godina
(KORITNA, OKOLICA ĐAKOVA)

- Bude izazovno, ali ne bih rekla i teško. Ako odlučite da vam je glazba prioritet, vaši ljudi tih sat i pol ne računaju na vas jer znaju da pjevate i da je taj dan navečer rezerviran samo za zbor.

Izazovnija razdoblja dolaze tijekom ispitnih rokova. To razdoblje tko preživi, pričat će!

Ispitni rokovi su stresni, no taj hormon sreće, koji se luči u trenutku kada vi dodete na probu, sjednete, pogledate maestra, pogledate svoje kolege, pogledate svoje prijatelje i krenete pjevati – nezamjenjiv je. Taj trenutak gdje vi sa svojim ljudima pjevate i stvarno zlo ne mislite. Taj osjećaj zajedništva ne može zaustaviti niti jedan ispitni rok.

Glazba služi kao jedna od metoda relaksacije. Puno više se pacijenata boji zahvata nego što mislite. Glazba bi uvelike doprinijela pacijentovoj distrakciji i stvorila prijateljsko okruženje između stomatologa i pacijenta. Vjerujte da je povjerenje jedna golema, ako ne i najvažnija, stuba do uspjeha.

Kad bih mogla sljedeća dva dana pisati samo o zboru i o zajedničkim lijepim trenutcima, bilo bi mi malo. Širenje vidika, upoznavanje različitih ljudi, smijanje na sav glas, širenje pozitivne, a da ne govorim o prijateljima koje ću pokraj sebe imati do kraja života, to je ono čemu ovakve organizacije služe. Kad smo svi zajedno, ne zna želja što je nemoguće.

Tara Kramar, četvrta godina
(KLANJEC)

- Bitno je postaviti prioritete i znati što ti je važno, naravno da je fakultet na prvom mjestu u ovom slučaju, no kada ti je u zboru lijepo i zabavno, nije problem fakultetske obveze koje u tom trenutku nisu hitne, staviti po strani. Probe su jednom tjedno, tako da to uglavnom nije zahtjevno, osim u razdobljima kada se nakupe obveze, posebice u vrijeme ispita. Ono što je najbitnije je organizacija.

Naravno da postoje razdoblja kada je posebno teško održati kontinuitet rada i zborova i studiranja, a pod time mislim na predispitno i ispitno razdoblje. Tada nas je svakako na probama nešto manje, no bez obzira na to, uvijek uspijemo sve obaviti na vrijeme i kako treba.

Zboru sam se priključila na četvrtoj godini i iako mi je silno žao što nisam prije, iznimno mi je drago da uopće jesam. U većini slučajeva probe budu vrijeme odmora i odmaka od dnevnih zadaća, a i komunikacija s kolegama sa starijih godina često djeluje ohrabrujuće kada su u pitanju fakultetske teškoće.

Volim glazbu i neopisivo volim ono što studiram; oboje me smiruje, raduje i ispunjuje, tako da s te strane postoji poveznica. Ipak, u određenim slučajevima u trenutku rada, kada su u pitanju zahtjevnije situacije, potrebna mi je tišina kako bih se koncentrirala i tada glazba interferira sa stomatologijom.

Zbor, barem s mogja gledišta, ne bi trebao predstavljati samo obvezu i striktno pjevanje. Naravno da mu je to glavna svrha i bez toga ne bi bio ono što je, no meni on predstavlja mnogo više. Vrijeme zajednice, druženja, razmjene iskustva, znanja... pa upravo tako i svega navedenog: razvoja empatije, komunikacije, timskog rada i zajedništva, ali podjednako i individualizma unutar te zajednice.

Marija Pinjušić, šesta godina
(ZAGREB)

- Naše probe se održavaju utorkom u 21.15. Datume nastupa znamo barem mjesec dana ranije, stoga kada se sve uvrsti u kalendar, znamo koje ćemo vrijeme izdvojiti za zbor, a kada učiti i obavljati naše akademske dužnosti. Nekada na probu dolazimo umorni od cijeloga dana, ali odlična ekipa i naš maestro nam vrlo brzo muzikoterapijom vrata energiju. Nakon probe izlazimo sretni, zadovoljni i raspjevani.

Trudimo se dolaziti na probe, ali vrijeme kada je teže dolaziti su zimski ispitni rokovi. Ipak, akademske dužnosti su prioritet i to se zna u našem zboru: u tom slučaju kada netko ne može doći na probu, javi ostatku zborova, zaželi mu se sreća i na sljedećoj probi ponovimo taktove koje nije prošao s nama.

Glazba je odličan način da se opustimo i nakratko zaboravimo svakodnevne obveze. Na zboru ima kolega sa svih godina pa se tako možemo povezati i s mladim kolegama. Naše probe su uvijek pune smijeha, a pogotovo kada nas počinje nasmijavati naša Andrea. Najdraži su nam trenutci kada nastupamo i možemo pokazati na čemu smo radili. Kakve god se greške događaju na probama, na nastupu uvijek sve "klikne" i budemo ponosni sami na sebe što smo postigli.

Kao i glazba, vještine stomatologa moraju se vježbati. Na početku kliničkih vježbi koordinacija i rad s ogledalom bili su izazovni, ali vježbom to dolazi prirodno. Tako i s glazbom, moramo mnogo puta uvježbati dionice da nam bude prirodno otpjevati točno. Ništa ne bi bilo moguće bez našeg maestra, koji čuje svaki glas posebno i ističe što moramo poboljšati.

Posao doktora dentalne medicine vrlo je stresan, radimo s ljudima te moramo biti koncentrirani u svakom trenutku. Nakon cijelog dana potrebno je pronaći neki hobi koji nas ispunjava i daje nam vrijeme da budemo opušteni i bezbrižni. Zbor nam definitivno pomaže graditi osjećaj za timski rad jer kada cijela ekipa sudjeluje u stvaranju, tada smo najkvalitetniji. To je ono što prepoznaju naši profesori i svi drugi koji slušaju naše nastupe.